

Előfizetési díj:
Postán vagy Pécsre küldve: egész évre 5 frt, félre 2 frt 50 kr. negyed évre 1 frt 25 kr.
Egyes szám 10 kr.
Megjelenik minden szombaton
Egyes számok kaphatók Weidinger N. könyvker. (Szabóvárosi-ter.)

PÉCSI FIGYELŐ.

Hirdetések ára:
Egy öt hasábos petit sor egyszeri megjelenéséért 6 kr., 3-szori 5 kr., 10-szerért 4 kr. Ártalán. — Minden hirdetés után 30 kr. béléggel átutalendő. A nyitást 1 petit sora 10 kr. A hirdetési díj előre átutalendő.

Szerkesztői iroda:
Ferenციék utcája 44. sz. I. emelet.
Kéziratok vissza nem küldetnek.

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, a hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők.
Előfizetheti helyben: a kiadóhivatalban, Blauhorn Antal úr a városbáz épületben, Lill János úr a budai külvárosban,
Böhm C. F. úr a szigeti külvárosban lévő kereskedésében, valamint a vidéken minden postahivatalnál.

Kiadó hivatal:
Böhm C. F. ügynöki irodájában.
Ferenციék templomának átellenében.

A normális viszony.

Azt mondta Kálnoky gr. hogy Oroszországhoz viszonyaink egészen normálisok, azaz hogy magyarul szólva rendszerintiek és a külügyér úr igazat mondott.

Mert az a viszony már akkor is ily normális volt, midőn az orosz két-százézer főnyi hadsereg segített az osztrák „ruhmeckroné“-nek a magyar önvédelmi küzdelmet zsarnokilag elnyomni, mert már akkor azt tartották Bécsben, hogy kövte higy a komának — az orosznak, ki ezen hadjáratral alkalmat vett magának, egy későbbi másfélú hadjáratra leendő használátra minden szükséges adatot ki-kémleni.

Igy volt ez Komárom várának átadása után is, midőn az orosz tisztek a várat és annak titkait addig, míg abban még a hónapok tartozkodtak, megkísérlették szemle alá venni, miben azonban a féltékeny osztrák hadvezérlet által azonnal megakadályoztattak.

Ez a normális viszony most már odáig fejlődött, hogy a császár és a kormányhoz igen közel álló nagy befolyású emberek, úgy hírneves tábornokok egyenesen kimondják, hogy a legközelebbi orosz hadjárat irányát Osztrák-Magyarország felé veszi, a diplomacia pedig addig is folytatja rendes viszonyait s holmi alkalmatlan kérdésre kitérően felel.

Legközelebb a francia nagykövet bucsuzott el a csártól, — az azzal tüntette ki a francia köztársaság képviselőjét, hogy meghívta intim udvari ebédre és ott éltette a francia köztársaságot mint az ő természetzerli szövetségét. — Ezen a lapokban közölt tényt azután az orosz félhivatalos lap megczáfolta ugyan, azonban ezen czáfolatnak még Kálnoky grófban sem akad hívrő, nem hogy más halandóban.

Ez pedig felelet ama két toasztra, a mit uralkodónk a minden oroszok

czárjának egészségére jónak látott ünnepelesen modani, s melyben a hí szövetséges is benne volt, — most tehát az orosz császár természetes szövetségese a francia köztársaság, igen sokk szövetség, az ellentétek a zsarnok uralom és a szabad népuralom szövetsége, mely természetesen egyfelől Német, — másfelől Osztrák-Magyarország ellen van irányozva.

Most Rezső főherceg trónörökös Berlinben idős, fenséges nejevel együtt, mint a német felségek szivesen látott meghívott vendégei ősi vadászati mulatságokra. — Wladimir orosz nagyherceg is meg volt hiva és meg is igérte eljövételét, azonban távirat érkezett tőle a német császári udvari marsall-hivatalhoz, hogy csak 11-én érkezhetik meg, t. i. akkor, midőn Rezső főherceg már onnan elutazott, mert megtette ő már az ehhez hasonlót mult évben a boroszlói pálya-udvarban, midőn Vilmos császár, fejedelmek és magas katonatisztek várták a trónörökös párt, csak az ott tartózkodó Wladimir nagyherceg hiányzott s ezután is kerülte a találkozást a trónörökössel.

Hát ez a mi normális viszonyunk Oroszországhoz, külsőleg nyájas diplomata pofák, alattomban pedig folyik az akna-munka a hol pedig nem lehet, vagy éppen nem kell leplezni ott nyíltan is mutatkozik.

Folyik az akna-munka Oláhországban, Gallicziában, Bulgáriában, Szerbiában, — Boszna-Herczegovina — Montenegroban és végre a mi drága testvéreinknél Horvátországban is.

Bizony nem ártana ezeknek a normális viszonyoknak előbb véget vetni, még mielőtt Oroszország belállapotai lehetővé teszik neki a hadjáratot, még mielőtt arra egészen elkészült.

Most csak ölik a rengeteg milliókat a gácsországi várakba, mikor pedig törésre kerül a dolog, akkor nem lesz sem pénz, sem hitel a hadvi-

selésre, pedig akkor nem egy oldalon kell majd résen állani hadseregtünknek!

Bécsi hírek szerint a magyar miniszterelnök Philippovich báró tábornagynak, volt horvát országos hadi parancsnoknak felajánlotta a horvát báni méltóságot, ez azonban annak elfogadását függővé tette több feltétel teljesülésétől s ezek különösen az osztályfőnökök kinevezésére vonatkoznak. Klungr gr. a néki felajánlott osztályfőnöki állást visszautasította. — A budapesti horvát értekezletnek nem volt eredménye. Budapestben azt beszélik, hogy Jozipovich Imre képviselő nevezetnek ki banná, Bedekovich pedig megmarad horvát miniszternek.

Szapáry Géza gr. fumei kormányzónak felmentése és m. kir. főudvarmesteri méltósággal való felruházását, nemkülönb Zichy Ágost grófnak fumei kormányzóvá kinevezését tartalmazó nov. 1-től keltezett legfelsőbb kir. kéziratokat a hivatalos lap nov. 6-iki száma közölte. Ő felsége Szapáry István grófot, Pestmegye főispánját valóságos belső titkos tanácsossá méltóztatott kinevezni.

Nemrég azzal a douceurrel kedveskedett az osztrák kormány a zsidóságnak, hogy dr. Rohling prágai egyetemi tanár ellen fegyelmi vizsgálatot rendelt el, minthogy a zsidók morálját igen szembeszökő példákkal illesztette. A nevezett tanár művei közkezen forgognak s a mi éppen legkülönösebb, „Talmudjude“ czimű könyvének megjelenése után kapta Ausztriában az egyetemi tanszéket is. Józan ember tehát egyáltalában érthetetlennek kénytelen mondani a Taffe-kormány eljárását, hacsak azon indokban nem keresi a kulesot, mely fentebb jelöltet meg, ezzel azonban teljes kudarcot vallott, mert az egyetemi tanár dr. Rohlinget teljesen fölmertette. — Rohling tanárt a krakói államügyészség fölkéri, hogy a zsidók rituális vérvételéről véleményét adjon azon gyilkosság alkalmából, melyet Richter zsidó korcsmáros egy keresztény leányon elkövetett.

A polgári, helyesebben a zsidók és keresztények közötti házaságra vonatkozó törvényjavaslatot a képviselőház legközelebb leveszi a napi rendről. A jelenleg Bécsben idős magyar delegáció egyik tagja teszi meg mindjárt a ház tanácskozásainak megkezdése után az indítványt s kétség sincs róla, hogy az elnapolást a ház elfogadja. Nyolcz hónap mulva ugyanis új választások lesznek, nem

csak a képviselőház helyesen, ha eléje vána a nemzeti akarat nyilvánulásának. Ezzel lesz indokolva az indítvány, valódi oka a kormány hozzájárulásának azonban nem egyéb, mint hogy a katolikus klerusra a jövő évi képviselőválasztásoknál rászorulván, nem meri magát azzal a törvényjavaslatlall ellentétbe helyezni.

A magyar delegáció bizottságai érdemleges munkálataikat az okkupációs hitel és a zárszámadás fölött való tanácskozásainak kivételével teljesen befejezték. Az eredmény az, hogy a rendkívüli hadügyi szükségletből 16.000 frtot, a tengerészet rendkívüli szükségletéből pedig 20.000 frtot törültek. Az utolsó nyolcz évben katonai épületek javítására rendszeren megszavazott 2-4 millió forintnyi hitelnek 300.000 forinttal való felemelése, mely összeggel az 1884-iki költségvetés rendkívüli szükségletében szerepel, a magyar delegátusok kobelebén behatott tanácskozás tárgyát képezte ugyan, a kívánt tételt azonban utólag mégis megszavazták. A magyar delegáció szerdán kezdvén meg a bizottsági jelentések tárgyalást és ollenék nélkül sebesen megszavazva mindent, előbb kész lesz de mielőtt az osztrák delegáció belé kap a nagy munkába.

Külföldi szemle.

A francia kamarában nagy és heves küzdelem volt a tonkingi kérdés miatt. Az intranzigens és radikális ellenzék dühös támadást intézett Ferry politikájá ellen, melyet „távol vidéken kalandozónak“ mondott. Granet nyíltan kimondta, hogy míg a „revanche“ eszméje kielégítet nem nyer, addig Franciaország erejét másfelé foglalkoztatni hazafibűn. Ez volt Clémenceau beszédének is veleje. Részint ebből magyarázható ki, hogy Ferry kormányja 179 szótöbbséget nyert, részint azon körülményből, hogy Cseng marquis kategorikus fellépését Párisban a kantoni viczokirály rosszalta s Kínával a háború meg mindig nem látszott elkerülhetetlennek, azonban a párizsi-kínai követség kinyilatkozta, hogy Cseng követet nem doavouálta Li-Hung-Sang, kinek nincs is amaz alárendelve. Li-Hung-Sang maradásra akarta birni Tricou francia követet s kárhóztatta Cseng eljárást. Több párizsi lap tudósítója látogatást tett Liu kínai ügyviselőnél, ki rendkívüli főlháborodással nyilatkozott Challemel-Lacour és Ferry legutóbbi beszédéről és sötét színeket festette a helyzetet. Khina nem fog sze-

rinte, új javaslatokkal fellépni, sőt most a kormány a felett tanakodik, hogy ne rendelje-e el Cseng követet is Párisból. Khina ugyan nem fog hadat üzenni, de Franciaország is hadüzenet nélkül visel háborút. Az ügyviselő szerint jelenleg Tonkingban 30.000 kínai van. Lieu különben elutazott Párisból Folkenstoneba, a kínai követség személyzete azonban Párisban maradt.

Több tudósító felkereste Párisban Bouet tábornokot, a tonkingi csapatok volt parancsnokát is. Bouet egy nyilatkozott, hogy azért jött Párisba, hogy fölvilágosítsa a kormányt a helyzetről és elmondja, hogy új áldozatok kell hoznia Franciaországnak, ha el akarja foglalni Tonkingot. Legalább 10.900 emberre lesz szükség, nevezetesen lovasságra. A tábornok azt tapasztalta, hogy Tonking északnyugoti részében gyülekeznek a kínaiak; ő 10.000 emberre becsüli őket, a kik mind Remington-fegyverrel vannak ellátva. A kínaiak német rendszer alapján vannak begyakorolva és európai vezéreik vannak. A sánclásos módjából azt következteti Bouet tábornok, hogy a kínaiakát németek vezetik.

A „Standard“ szerint Bac Ninhnek a francziák által való megtámadása jel lesz a Kínával való ellenségeskedés megkezdésére.

Szerbiában az orosz és Karagyorgyevics-féle igazgatások által előidézt zavar súlyos helyzetet alkotott a kormányra nézve, annyira, hogy a kitörő félben lévő forradalomnak idejekorán megfékezésére kénytelen volt a kormány a legelsőbb eszközökhöz nyulni s az ostromállapotot kihirdetni. Erre vonatkozólag Belgrádból tudtják a következőket: A minisztertanács elhatározta, hogy az ország belsőben uralkodó komoly helyzet tekintetbevételevel, az állam alkotmánya alapján, a sajtótörvény és az egyesületi és gyülekezési jogra vonatkozó törvény felfüggesztessék és a sajtóra nézve előzetes cenzura hozassék be. A király rendeletet bocsátott ki, mely szerint az ostromállapot tartama alatt a csapatok élelmezése, az ostromállapot levő vidékek lakosságának tartomára esik. A király másik rendelete szerint a katonatisztek és altisztek az ostromállapot tartama alatt kétszeres zsoldot kapnak.

A szerb kormány szerencsétlenül járt azon szándékával, hogy a néptől a fegyvereket beszedje, mert a parasztek a kormányközegeknek több helyen tetleg ellenszégültek. Az ernokarai kerületben, melynek főhelye a török háborúból is

TÁROZA.

Az aesthetikai nevelésről.

A ki korunkat és annak társadalmi életét megfigyelés tárgyává teszi, az csakhamar azon fájdalmas öntudatra fog érredni, hogy e kor minden eszményiséggel szemben idegen; hogy bizonyos anyagiasság diadalmaskodik az emberi kedélyeken, hogy az emberiség minden magasztos, nemes és szép iránt érzéketlen.

Mi hát tulajdonképeni oka ezen megdöbentő körülménynek? Talán bizony a kedélyek elfásultsága, a rossz gazdasági és anyagi viszonyok? Nem!

Hiszzen a lélek el nem ves�etheti — még ily körülmények között sem — hajlamát és fogékonyágát a jó és szép iránt. És sovároga lesi azon pillanatot, melyben az ember benső élete természetessége és egészségessége alakuljon. De hol késik hát e pillanat?

E kérdésre nagyon világosan adja meg a feleletet Vukov Rihárd, midőn kimutatja nevelési rendszerünk félszűréségét és sokoldalú hiányosságait. Vulkov ugyanis azt mondja a felvetett kérdésre vonatkozólag, hogy paedagógiai rendszerünk, amely szerint mi képzettségünket nyertük, nagyon rossz és téves lehetett, mert oly emberekre alkotott bennünket, kik egész életükön át érzik, hogy kedélyéletükben hiányzik valami, hogy bár tudatában lévén józanságuknak, e józansággal éppen ninosenek megelégedve, szóval: érzik, hogy lényük nem teljes.

E fogyatkozás onnan származik, hogy a szép iránti érzéket nem tápláljuk eléggé az életben. Így pl. az antik művészet tanulásának jelentőségét a modern művelődés csaknem ignorálja. A régi klasszikussokkal karöltve az antik művészet tanítását iskoláinkban sokkal sikeresebben mozdítaná elő művelődésünket, mint a je-

lenlegi tanrendszer. Az élő költészetet sokkal megfoghatóbbá teszi a szellemnek az élő művészet, mint a holt gramatika.

„Laokon csoportja előtt értjük meg Sophokles tragédiáit.“ mondja Lessing és „Lessing állításait nem szabad könnyelműen megczáfolni.“ mondja Gervinus.

Kétségtelen, hogy legközelebbiből az iskola van hivatva az észlelt fogyatkozásokat orvosolni, egyedül az iskola képes a jó és szép iránti érzéket nemesíteni és minden burjant kiirtani.

Két fontos, egymástól elválaszthatatlan tevékenységet gyakorol a paedagogia: nevel és tanít. A tanítás szemlélet és ábrázolás által befolyásolja és gazdagítja az intellektualitást és szolgáltatja az elméleti tevékenységnek a szükséges anyagot; a nevelés pedig az akaratra gyakorolja hatását, hogy az csak a rendes határokon belül terjeszkedjék.

Az azonban nem csupán a lélek művelésére és a szellem ápolására szorítottok a paedagogia, hanem a test nevelésére és művelésére is. És inkább manapság, mint valaha kell Montaigne ezen szép szavaira visszaemlékeznünk: „Akarom, hogy külsőség és tetszés lény egyidejűleg növekedjék; nem egymástól különálló lélek és test az, amit nevelünk, hanem egy ember, ebből nem szabad kettőt csinálnunk.“

Ezen testi nevelés távolról sem bír oly jelentőséggel napjainkban, mint birnia kellene, vagy mint birt századok előtt. Modern culturépeink közül tulajdonképen csak az angol az, mely némi gondot látszik fordítani a test fejlődésére, természetesen ezt is csak nagyon egy oldalulag. Itt minden testi erőgyakorlat kitanítón ápolatattik, mint futás, uszás, evezés, de ezzel egyedül az erő gyakorlatik; a mozdulatok szépsége, a test magartatása többé-kevésbé háttérbe szorittatik, épp úgy mint nálunk!

A ki nálunk ezen „külsőségek“-re és illemformákra némi figyelmet fordít, a ki bizonyos illedelmet elsajátított, vagy mit

gyakran ugyan — elsajátítottnak vél — azt hiszi, hogy az aesthetika követelményeinek teljesen megfelelt. Azonban ami ezen, a test magartatásában kifejezésre jutó külsőségi illedelmet és formát illeti, azzal nem igen fényesen állunk. Mert ama szeretetre méltó és barátságos jelző formák, melyekkel az életben találkozunk, nagyon furcsa jelleműek: áltatni igyekeznék az embereket udvariaság és barátság színlése által, hogy szeretetteljűeknek tünjünk fel szemekben. Ne nevezzenek pessimistának; nem vagyok Alceste, sem embergyűlölő, de nyugodt lélekkel kimondhatom, hogy: „miután szépség nem létezik, feltalálták a művészetet, s miután jószág és szívéllyesség nem létezik, feltalálták az udvariaságot.“ Egyébiránt van valami megnyugtató abban, hogy folytonosan állczott emberekkel találkozunk. Brandes György mondja valahol: „Az embereket lealczálni aesthetikai okokból is bűn és szegény volna, minthogy alczájuk sokkal szebb arcuknál.“

De hábar embergyűlölő nem vagyok, — különben a Molliere Alcesteje sem az — még sem szeretem a gyakorlati élet ama virtuozait amaz en-miniatur diplomátákat, kik minden embert egyenlő tisztelben és barátságban részeltetnek, s még csak a rossz emberek aljas tetteit sem veszik szemügyre. Ezzel egyszerűen csak a rosszat mozdítják elő. Megengedjük, hogy sok esetben csupán ostobaságból nem látják a rosszat, de mondhatom — legutóbbnyire szándékosan nem akarják azt észre venni.

Hogy is van az, hogy némelyek s korántsem jó emberek, mindentízt becsületes, igazlelkű és hí embereként szerepelnek? Sőt még nem is szükséges, hogy külsőjükben valami szembetűnő becsületesség és hűség nyilvánuljon. Kevés szellem, kevés közlekenység, azonban természetes, vagy természetesen látszó elfogatlanság, lényének feszélytelensége, egyenes nyugalma és fő alkateleme: a tettetés azok,

melyek az emberekbeni csalódásunknak okozói; kritikus, közlékeny és impulzív természetek — rejtessenek azok szívleikben bármennyi emberbaráti szertetet is, — az emberek zöme által gyanusnak tekintetnek.

„Az ember képződjék mindenben szépen!“ Schadow ezen ismert szavai leginkább a test képezésére vonatkoznak; s habár ninosen hatalmunkban testünk alapvonalait lényegleg megváltoztatni, de mozdulatainkban sok szabálytalanság vehető észre, s e szabálytalanság minden szépnak a megölője. Testünknek csodálatos alkotásánál fogva, mozgás a rendeltetés. Csak nagyon ritkán van testünk nyugvó állapotban, sőt maga ezen állapot is a mozgás productumaként tekintendő. A látvány tehát, melyet testünk nyújt, folytonos váltokozásnak van alárendelve s minden újabb tekintetre újabb körvonalokat szemléltetünk a testen és annak tagjain. Azonban a természet csak nagyon ritka esetben ajándékozza meg az embert kellemes és szép mozdulatokkal: általában tanulunk kell a szép mozdulatok művészetét.

Hogyan kezdjük azt? talán tanítsuk, mint más tantárgyat az iskolákban? nem! Hiszen ki volna képes a test minden gondolható és lehető szép mozdulatait egy egész országban bevezetni? — Hanem a gyermek zsenge korától neveltessék akként, hogy a mozdulatok második természetévé váljanak. Az iskolákban eddig szokásban volt testmozgások gyakorlása mindazonáltal ne szorítottassék hátterbe, de ily természetű testgyakorlatok egyedül nem elegendők a cél elérésére s felette szükséges, hogy a mozdulatok szépsége és finomsága a leggodosabb ápolásban részesítessék, illetőleg, hogy kedvességel minden nem szépre és szegletességre figyelmeztessék és a szép és nemes felé tereljük őket. Azonban jól tudom, hogy sokan vannak, kik azt hiszik, hogy a mozdulatok szépsége csak bizonyos körökben kívántatik meg, mint pl. szín-

szeknél, szónokoknál és művészeknél, kik személyes megjelenésük által kívánnak hatni a közönségre, míg más körökben a mozdulatok szépsége csak „mellékes“ — a minnek, egyáltalán a „külsőségek“-nek semmi értéke ninosen. Ellent kell mondanom e feltevéseknek.

Pár nap előtt egy igen sikerült czikket olvastam egy fővárosi lapban a szinpadon való mozgásról. A czikk szerzője, egy színész, kimutatja, hogy a járás és állás a szinpadon szerfeltől nehéz azokra nézve, kik a „művészet törvényeit“ a mozdulatokra vonatkozólag nem ismerik. A többek közt idéz néhány ilyen törvényt, mint pl. a fordulatok a szinpadon, egy ismert nehézsége a mozdulatoknak.

Ez egyszerű törvény ekképen hangzik: „Minden fordulat állóhelyzetben a sarkon, járásközben lábujjhegyen történik; a talp teljesen kimarad a játékból.“

A dolog kétségkívül így van. Hasonló törvények vannak a járásra, leülésre és felkelésre nézve is. Azután ugy folytatja: „Némelyek azt hiszik, hogy jární és állani mindenki tud s részben igaz is, de mint mindazon dolgok melyeket gyermekkorunkban módszer nélkül tanultunk, ekkor életünkön át hiányosak maradnak, így testünk ezen funkcióit is, ha már gyermekkorunkban nem sajátítottuk el a szabályosságot, egész életünkön át szegletesek fognak maradni. Hogy egyedül a gyakorlatból nem tanulunk meg helyesen jární és állani, csak akkor tapasztalhatjuk, midőn egy nagyobb közönség elé lépünk. Csak ilyenkor fedezzük fel, hogy majd az egyik karunk, majd ismét egyik lábunk, hol rövidebb, hol meg hosszabb.

Mondhatja-e még valaki, hogy nem kell tanulunk a mozdulatok törvényeit? Avagy mondhatja-e, hogy az iskolában tanított testgyakorlatok elegendők arra, hogy szabályszerűen tudjunk mozogni?

(Vége következik.)

smert Zajoár, már kitört a fölkelés, Nikolicus tábornok jelentései szerint azonban remélhető, hogy a rend hamar helyreáll.

— A múlt szombaton a csernobroizai szorosnál volt összeütközés a fölkelőkkel és egy órai csatározás után a királyi csapatok megugrasztották, másnap ugyanott veredtek. A banjai kerületben is felázadt a parasztság.

Az orosz lapok kiméletlen hangon kezdenek beszélni a bolgár ügy miatt Ausztria-Magyarországról. A „Nowoje Wremja” fenyegetőleg mondja, hogy jó lesz Ausztriának minden provokáló magatartástól tartózkodni; az Oroszország és Bulgária közötti kapcsolat nem szakítható szét s ha erre legkisebb kísérlet történne is Ausztria részéről, annak háború lenne a vége. Ami veszély Bulgáriát fenyegeti azért Ausztria felelős, mert Sándor fejedelem Béczből lovalták föl arra, hogy Oroszországgal újat huzzon.

Tolstói orosz belügyminiszter egy hírlaplevelező előtt úgy nyilatkozott, hogy a kormány többé nem fél a nihilizmustól; annak többé nem Oroszország a központja, vezetői még vannak fosztva segéd-eszközektől. Philippova Vera volt tulajdonképi feje, akit Charkowban fogtak el. Most a végrehajtó bizottság főnöke Lawroff, aki Párizsból vezeti a mozgalmat.

A Vosz. Zsig. szerent a német kormány a tüzéség jelentékeny szaporítását határozta el s azt a jövő költségvetésébe már be is állította. Némelyek e hírt még korainak mondják, de annyi tény, hogy a magas katonai körökben a kormány ama rendelkezésének igen határozott barátai vannak.

Ne lopj!

Jovánovich Pál, a „Pali” néven ismert univerzál-goniz: léprekerült s a nagyközönség, mint legizagazosabb bíróság előtt — tordelmes vallomást tett.

Beismeri, hogy — lopott!
Nos? . . . Kik hát azok a bizonyos irodalmi szegény-legények?!

De lássuk csak a vallomást:
„A Pécsei Figyelő” legutóbbi számában azzal vádol, hogy a „Regényvilág” 22-ik számában megjelent: „A mi ifjaink” című tárcázecskék a „Pécsei” számára kiloptam a „Pali” aláírással sajátomként közltem, holott az „Jolánka” irta. Ami a vádat illeti: van valami alapja, bevallom, nem én írtam. A Regényvilágból, hol e czikk megjelent nem loptam, mert e lapot csak névből ismertem, hanem igenis a mondott tárcázecskék egy szerkesztési főmunkatárs megbízására fordítottam s részben átoldoztam a „Tägliche Rundschau” című kintnő német napilap egyik január havi számából.”

Tehát nem a „Regény Világ”-ból, hanem a „Tägliche Rundschau”-ból! De hogy éppen nem volt alapja, az a vád sem, miszerint a „Regény Világ”-ból történt a sundam-bundam mesterseg, álljon itt azon levél, melyet a „Regény Világ” szerkesztője Jovánovich Pálhoz intézett:

„Igen tisztelt Uram! Ha nem csalódom a „Pécsei” című lapban „Pali” aláírással megjelent „A mai fiatalság” című czikk még január hónapban „A mi ifjaink” cím alatt a Regényvilágban is megjelent, melynek tárcáját épen én vezettem. A két czikk közt a különbség az, hogy nálunk Jolán aláírással jelent meg és bál mondatik, a hol ön majlisról beszél, egyébként az egész kompozíció ugyanazonos és meggyező, természetesen nem szoros, hanem oly értelemben véve,

A pécsi püspöki székesegyházban eltemetett püspökök névsora.

Pécsot a püspöki székesegyházban a tizenharmadik század elejétől kezdve a következő püspökök temetettek el:

1. Radonay vagy Radánovits Ignác. Eltemetett a székesegyház szűz Mária kápolnájában 1703-ban.
2. Gróf Berényi Zsigmond, meghalt Pécsot. Eltemetett a székesegyház „Krisztus teste” kápolnájában, 1748. szeptember 25-én ötvenéves korában.
3. Klimó György, meghalt Pécsot. Eltemetett a székesegyház „Krisztus teste” kápolnájában, 1777. május hó 2-án hatvanéves korában.
4. Gróf Eszterházy Pál, meghalt a mohácsi püspöki lakban. Eltemetett a székesegyház „Krisztus teste” kápolnájában 1799. november 7-én, hetven éves korában.
5. Ó-Gyallai Király József, meghalt a fűredi fűrdőben 1825. július 17-én. Eltemetett a pécsi püspöki sírboltban nyolcvankilenc éves korában.
6. Négyesi báró Szepessy Ignác, meghalt Pécsot, július 16-án, 1838-ban. Eltemetett a pécsi püspöki sírboltban, ötvenéves korában.
7. Girk György, meghalt Budán a barátok zárdájában éppen déli harangszókor, november 24-én 1868-ban. Eltemetett a pécsi püspöki sírboltban, hetvenhat éves korában.

Ha gróf Berényi Zsigmond, Klimó György és gróf Eszterházy Pál püspökök hullája — melyek a „Krisztus teste” kápolnájában vannak eltemetve — az építkezés alatt utban volnának, úgy ezek a püspöki sírboltba szállíthatók lennének, a hol eddig csak Király, b. Szepessy és Girk hullái nyugaznak.

miszerint mindkét cikket eredetinek semmi esetre sem lehetne tartani, legfeljebb ugyanazon egy forrásból eredőnek és átdolgozottak. — Mitután mi a kérdéses cikket eredeti gyanút kaptuk, közöltük és díjaztuk — az ön cikkének eredetiségét nem szándékoztunk kétségbe vonni — arra az egyre kérem, kegyeskedjék velem postafordultával tudatni, a közös forrás idegen nyelvű munkában, lapban, vagy folyóiratban keresendő-e, avagy pedig? . . . — Aláírva: Zempléni P. Gyula.

Denique kiült az igazság!
Ezek után fel merem tételezni, hogy: „A mai fiatalág” s a „Koppenhágai levél”-el együttesen egyetlen egy sora sincs, — a „Pécsei” szerdai számában közöltetett bűnbánó vezeklésén kívül, ha ugyan ezt is nem per diktandó irta, — mely alá jogosan írhatná, hogy: — Pali.

Hja! tudja Pál mit kaszál, s hogy a saját szavaival éljék: „Havi huszonöt forintért nem lehet „többet” kívánni.”

Hát erre mi a felelet?
Olvasatlan — huszonöt!
A tordelmes bűnbánó vallomás vége felé így hangzik:

„Ami azt illeti, hogy e tárcza „Pali” aláírással volt jelezve, elismerem, hogy incoerect; ugy kellett volna írni: „fordítottta”, vagy „átdolgozta”, vagy pedig egyszerűen „németből”, Pali; de ez nem oly nagy hiba, hogy védeni nem lehetne, mert csak forma-hiba.”

Oh minő naiv a pávatollakkal ékeskedő csóka!

Jovánovich szerint, az egyszeri tolvaj sem került volna a dutyiba, midőn a német segórtól bő bugyogót lopott; mert hiszen kifordította, átalakította, felszinozta a lopott nadrágot, s csak aztán viselte.

A mi pedig a „Bolond Istók”-kal való oktondi epéskedést illeti, arra az a megjegyzésem, hogy: „Multa licet stultis, pictoribus atque poetis. . . . nekem, mint poétának, az Istóknak pedig, mint — Bolondnak! . . . Különben a „Bolond Istók”-ba csekély magamnál — nagyobb emberek is jutottak — s inkább ide! mint az irodalmi kapeza-betyárok bandájába.

S hogy Jovánovich a tárgyolt eltérőleg, elkeseredett személyeskedésbe bocsátkozva — kikötött velem; ez nagyon természetes:

„Viziló, ha kiköt veled,
Azért teszi s ezt ne feledd:
Mert jól tudja már előre,
Hogy megvédi vástag bőre;
S mert a mikor vizállyodik:
Dörgölözve tisztálkodik!”

Végül, jó keresztényhez illőleg figyelmeztetem, hogy térjen az igazak útjára, még belőle is lehet jó ember; kíválta, ha az Ur tizparancsolatát s annak különösen 7-ik pontját lelki szeméi előtt tartja.

Lehet azonban, hogy nem ismeri a tizparancsolat 7-ik pontját, minthogy ez nem a „Tägliche Rundschau”-ból való, tehát megmondom „átdolgozás” nélkül:

— Ne lopj!
Várady Ferenc.

Törvényszéki csarnok.

Előadott polg. ügyek:
November 6-án.

Kissfaludy Imre tszéki bíró által.
1. Sáfány József — Varga Mátyás ellen a martonfai 199 sz. felvett 46. hsz. fekvőség birtokjoga iránt.
2. Biedermann Gusztáv és Biedermann Otto — Engel Adolf és fiai cég ellen 185 frt tartozás és 100 frt kötbér iránt.

Vésey Rezső tszéki bíró által.

1. Mayer Jozefa és társa — Járányi Ignác mint kk. gyermekei t. és t. gyámja egy Pichler Pál és neje ellen hagyatéki tulajdonjoga iránt.
2. Krachenfeler András és társa — Riszt András ellen örökösödés iránt.
3. Özv. Tóth Sándorné szül. Tigyi Juli ugy is mint t. és t. gyám — Horváth János mint kk. Pologdi Juli gyámja ellen birtokba bocsátás stb. iránt.

Bogyay Pongrácz kir. tszéki bíró által.

1. Kacsar András — Barits Imre és neje ellen ingatlan tulajdonjogának megítélése iránt.
2. Ifju Engel Adolf — Vidákovits György ellen 600 frt s jár. iránt.

Előadandó bünt. ügyek:
November 12-én.

1. Kecze János ellen hatósági közeg elleni erőszak miatt.
2. Bonyár József és társa ellen halált okozott súlyos testi sértés miatt.
November 14-én.

1. Öreg és ifju Tóbi Andrásné ellen magánlak megsértése miatt.
November 16-án.

1. Gyurkó István ellen halált okozott testi-sértés miatt és Gyurkó Istvánné ellen súlyos testi sértés miatt.
November 17-én.

1. Frányin Mio ellen szándékos emberölés miatt.

Fellebviteli ügyek:

Cziglányi Béla kir. tszéki bíró által.

November 15-én.

1. Gebhard József és tsa ellen k. t. sért. és becsült. sértés.
2. Reichstein Alajosné ellen becs. sértés.
3. Szilágyi Lajos „ „ „
4. Kész Pál „ „ „
5. Ifj. Krebsz János „ „ „
6. Hirczy Ferencz „ „ „
7. Pécs István és neje „ „ „
8. Lendvai Jánosné „ „ „
9. Berger Zsuzsanna „ „ „
10. Grob Márton „ „ „
11. Mayer Bálint „ „ „
12. Schlapp György „ „ „
13. Leszkovits József „ „ „
14. Linder Károly „ „ „
15. Tadtits István „ „ „
16. Vukovits József és neje „ „ „
17. Goldfinger Armin „ „ „
18. Szarka Erzsé „ „ „
19. Metzinger Henrikné „ „ „
20. Hoch János ellen könnyű testi sértés.

Különfélék.

— *Ipar-kiállítás.* A „Pécsei kath. legényegylet” kézmű-iparkiállítását f. hó 4-én (vasárnap) d. e. 10 órakor dr. D. Ulánszky Nándor megyés püspökünk nyitotta meg, nagyszabású alkalmi beszédet tartva. Ezután Kremling Károly és Gianone Ágoston egyleti tagok kalauzolása mellett megtekintette a kiállított tárgyakat, melyek közül egyesek igen szép haladásról tanuskodnak. — Vass István, pécsi közműves-ség, az egyleti ifjak nevében, az excellenciájának kegyét megköszöntö; hálás szavakban adott kifejezést az excellenciájának számtalanszor tanúsított részvét- és áldozatkészségéért, melylyel az egyletet a bukástól megmentette és az iparos ifjak e drága menhelyét visszaszerozte. Megyés püspökünk megható hangon válaszolt a szónok üdvözlésére és biztositotta az ifjakat, hogy a „Pécsei kath. legényegylet”-et továbbra is pártolni fogja. Ezután a jelenvot hatóságok, egyéb egyletek küldöttéit és a nagyközönséget az egylet jelzavával üdvözölte: „Isten áldja a tisztos ipart!” — távozott. Az excellenciájára a kiállítás megnyitása napján 600 frtot ajándékozott az egyletnek s ezen kívül jutalmakra adott 5 drb. cs. kir. aranyt és 20 frtot. — Isten éltesse az iparfejlesztést és az iparos osztály sorsát szíven viselő derék főpásztor!

— *Panasz a pósta ellen.* — *Erélyes és szolgatársban ügybuzgó kir. póstafőnök urat figyelmeztetjük a „Magyar Alalm” nov. 8-ik számában foglalt következő panaszra: „H. M. keserűen panaszkodik, hogy Tolna, Baranya és Verőce megyékbe névszerint: Bodonyi, Slivoseverce, Felső-Nyékre, D.-Szekesőre, M.-Kéméndre, Kányába, Szakosra, H.-Heténybe, Ozorára stb. stb. való szétküldés végett október első napjaiban a pécsi póstára sajátkezűleg feladott Konstantinápoly című munkájának hetvenre rugó példányaiból, jókora rész még maig sem jutott el rendeltetés helyére; tehát utközből (mint pl.: Pécs, Bonyhád, Szálka, (Pécs, Vörösmárton) stb. között) elvesztett. Nem lehetné feltenni, hogy ezen könyvek a póstatársakból észrevétlenül hullottak volna ki, szükségkép azt kell következtetni, hogy szándékosan lettek visszatartva azok által, a kiknek kezében keresztül mentek; vagyis: magyarán szólva: ellopattak. De hát ezek ellen az országos tolvajok ellen nincs törvény? vagy a jelen esetben is előbb meg kell fogni a tolvajt, s csak aztán felakasztani?”*

— *Tűz a kéményben.* — *Hétfőn* reggel a püspöki palota egyik kéménye kigyulladt. A tüzet hirtelen észrevették s így sikerült elejét venni a nagyobb bajnak. A székesegyház restaurálásával foglalkozó munkások, a készletben levő oltó és mentő eszközökkel előrohanna rövid, de fáradságos munka után elfojtották a lángokat. A tűz, a kémény tisztátalansága folytán támadt, a mi korántsem a házmaster hibája, hanem a kéményseprők léha és felületlen munkájának tudható be, a mennyiben a püspöki palota kéményeinek gondozása és tisztogatása évről-évre bérbé adatik s ha most már baleset történik, ez kétségkívül az illető kéményseprő cég rovasára van. Ennek kapcsán igen alkalomszerűnek tartjuk megemliteni, hogy több oldalról érkezett már panasz hozzánk, hogy kéményseprőink rendkívül hanyagul és rosszul felelnek meg hivatásuknak. Zsebre vágják a borsos fizetést s a kéményeket korrosan, szurkosan hagyják. Igen jó volna, ha a kéményseprés ügyére is fordítana a rendőrség némi figyelmet, ha másért nem is, legalább — tűzrendőri szempontból.

— *Társas vacsora.* A „Polgári Kaszinó” szombaton este, saját helyiségében (Gyár-utca) társas vacsorát rendezett. — Ezen estély mintegy ünnepélyes megnyitással szolgált az új egyleti helyiségnek, másrészt az új tagok ismerkedéséül. Mintegy 80 teríték volt. A lakoma igen kedélyesen folyt le.

— *Dr. Schulhoff recipje.* Igaza van a közmondásnak, hogy sokan vésztékre bolondulnak meg. Valóban nem tudjuk méltó módon kvalifikálni a mi vén zsidó doktorunk azon eljárását, mellyel a napokban nem csekély izgalmat keltett a külvárosi polgárság körében. Nem

hogy örülne és megnyugodnék azon, hogy az ablakait be nem verték s az azilinderjét be nem zúzták, hanem még ő kerekedik felül és „zikzene-zakzene” nótát ír a „B. J.” után s kinyomatja, azután kiosztatja a hordárok által. A nóta így szól:

„Verhovaj kis király az országba,
Radakozó rezidenciája:
Zikzene-zakzene zümög a Diád,
Verhovaj néked szük a bugyogó.

A csángók pénze jaji! be csinos,
Hej lovát lett a bankó-papirus?
Zikzene-zakzene zümög a Diád,
Verhovaj néked szük a bugyogó.

Oda van Verhova
Még él az öreg
Jehova.”

— *Bizon, bizon nem illik az ősz fejhez!* De csak folytassa; betegeli felépülnek, olvasói lebetegeszenek.

— *Templomi ünnepély.* A pécsi evangélikus egyház tanácsa következő meghívást bocsátotta ki: „A pécsi ev. egyház tisztelt tagjai ezennel meghívattak dr. Luther Márton a nagy hitványok d. e. g. s. z. születése évfordulójának, valamint a kapcsolatos reformáció emlékünnepejének — november hó 11-én d. e. 10 órakor az evang. templomban tartandó kegyeletes megülsére.”

— *Jubileum.* Ma tartja a jogakadémiai ifjuság az akadémia 50 éves fennállásának jubileumát. Deléltől a főceumi templomban fényes isteni tisztelet tartatik. Azután az akadémia dísztermében alkalmi szónoklatok tartatnak s következik az ez alkalomra kitűzött pályázatok eredményének kihirdetése. Este a katonai zenekar s Vörös Gyula népzenekarának közreműködése mellett a „Hattyu”-ban fényes táncmulatság lesz.

— *Jutalom-játék.* A jövő héten megkezdődnek színházunkban a jutalom-játékok, a mit mi még rendkívül korainak tartunk, hisz hogy üszintén szóljunk, a nagyközönség még jól meg sem ismerkedett a társulat tagjaival. — Az első jutalmazandó Pajor Emilia a rövid idő alatt oly kedveltté vált népszimmi- és operette-primadonak, ki méltán megérdemli már az eddigi játékaikat is a közönség lelkes pártfogását. Ez alkalommal színr kerül: a „Fokról-Fokra” című érdekes életkép, melyben a derék művésznők bő alkalmuk leendő kitüntetni sokoldalú képességét.

— *Felolvasás.* A jogakadémia „Olvasó kör”-ében folyó hó 11-én, azaz vasárnap d. e. 5 órakor felolvasás tartatik. Felolvasó: Jobst Béla joghallgató. A felolvasás címe: „Turgot francia miniszter, mint nemzetgazda.” — Ajánljuk az érdeklődők figyelmébe.

— *Köfaragó-műhely.* Mit törődik a rendőrség a közönség kényelmével, a mikor az élet- s vagyonbiztonsága felett is csak annyira örökődik, hogy meghagyja a Mihászna-gárdának, miszerint: „Röndnek muszáj lönyni!” — Kényelem? . . . Abbizon, még csak az kéne! Az ó-pósta-utóza lakói, ha a város centrumába akarnak jutni, egy nagy kerülőt kell tenniük, mert a piacra szolgáló kimentekönkre van téve; hasonlít egy kiapadt, de mégis posványos folyó ágyához. A másik kiment, a boltiv-köz, ez is el van zárva a közönség előtt, mert itt — éppen a boltiv alatt — köfaragó-műhelyt rög-tönöztek az utca-zövezők. — Hja! ha nincs másképp, ezt is el kell tűrni. Tűröké és szenvedőké a menyeknek országa — mondja az irás.

— *Megfuladt a bölcsőben.* Stipánovics Györgyné a napokban az erdőre menvén hulladék-táért, mintegy 3 éves fiát otthon hagyva a bölcsőbe fektette s rázarta az ajtót. Este midőn haza érkezve bejárta a szobába, borzasztó füst töltötte a gyermeket megfulla taláta. A szerencsétlenség akkép támadhatott, hogy a kis fiu kikelve bölcsőjéből a szalmával megtömött tüzhelyben tüzet gyújtott s aztán visszatért bölcsőjébe s a nedves szalmából támadt füst megölte. — E szomorú eset sürgtetésül szolgáljon ama gyermekmenhét mi előbbi létesítésére, mely tervezetben van.

— *Rejtélyes büntény.* Mohácsról értesítenek bennünket, hogy ott a hét derékán nagy izgatottságot keltett egy, a szőlőhegyben elkövetett verenzés. Az eset következő: Reberics, helybeli népi iskolai tanító polgártársunk fivére, atyjával kiment a szőlőhegybe s késő este hazatérve, utközből megtámadott. Védelemről szó sem lehetett, minthogy a támadók többen voltak, de meg védő eszköze sem volt Rebericsnek s így történt, hogy a védtelen embert kegyetlenül összevagdosták s aztán orájától, zsebpénzétől megfosztva, ott hagyták az útszélén. A szerencsétlen ember pár percze magához tért s tova vándorolt, de csakhamar öszeroskadott a mély sebek alatt. Másnap reggel egy a szőlőhegyből jövő iskolás fiu észrevette az áldozatot s a városba sietve elbeszélte a rémes esetet. Azonnal kisetek a véres színhelyre s lakására szállították Rebericsot, ki maig élet-s halál közt lebeg. A borzasztó eset, értesüléstünk szerint bosszu műve s hogy az áldozat oráját, zsebpénzét is elvették, ez csak a gyanu félrevezetését végett történt. A vizsgálat nagy erélylyel s biztos nyomon halad.

— *Mohácsi különlegesség.* Hogy egy lap munkatársainak ketteje más-más nézetben lévén e miatt összevész, azt hisszük, már többször megesett, de hogy személyeskedésbe átsapott vitájukat a lap „Nyitl terében” a közönségnek is feltalálják, az egy oly speciális, mely csak mohácsi lapkollegánknak esik dicsőségére, melyben dr. Serli Sándor és Fülöp Endre urak elkeseredett nyititéri harcot folytatnak és azzal mulatják a mohácsi közönséget.

— *A robbanó szivarok már a közelben is jelentkeznek.* A „Mohács és Vidéké”-ben következőket olvassuk: „Az elmúlt hét egyik napján Náray József járásbírói iktató ur hivatalosbójában szivarozván, szivarja egyszerre üstörögve szétrobbant és valami szilárdabb anyag a földre esett. Közlebbi vizsgálatból kitudt, hogy a szivarban dynamit volt, mely a robbanást eszközölte. Szerencsére kis ijedség kivételével egyéb baja nem lett a „Jósi bácsi”-nak.

— *N-Dorogon, mint a „Riadó”* írja, a közlebbi országos vásár alkalmával két szőlő-bírói legény nadrágot vásárolt egy paksi zsidó szabótól. Mikor fizetésre került volna a sor, a legények 10 frtos bankót adtak a zsidónak, amiből 5 frtot vissza kellett volna adni. A furfangos zsidó irgett-forgott, másoknak árult, egyszer azután a legények sürgetésére azzal állott elő, hogy hiszen csak 5 frtot adtak neki s abból nem jár vissza semmi. No, de a legények sem voltak restek: közre kapták a zsidót, megmártogatták a sárba s egy kicsinyt meg is döngözték. A zsidó persze futott panaszra, de az egyszer a zsidó-furfang csütörtököt mondott, mert tanuk bizonyították, hogy a legények csakugyan tisztos bankót adtak a kezébe; hát bizony a kapott ítlekre ráadásul még az öt forintot is ki kellett drukkolni. Szörnyű dühbe jött erre a zsidó, azonnal fölszedte sátorát és mennyre, földre fogadkozott, hogy többet soha, de soha sem megy el a n-dorogi vásárra.

— *A londoni Ostendet nagy tiiz* rombolta össze. A Regents-Canal közelében egy nagy fűrészmalom és több faraktár gyulladt ki a múlt szombaton, s még ma napig is égnek. A tüzet nem oltani, hanem csak elszigetelni lehet, mert a hő-ség oly nagy, hogy már több tüzöltő meghalt, egy pedig egészen megvakult. A gyújtás — mert gonosz tett idézte elő a veszélyt — alkalmasint a fiélek műve.

— *Stroszmayer püspök feledékeny* ségéből már régebb idő előtt egy fontos okiratot vitt el magával a vatikáni irattárból s emiatt néhány irattári tisztviselő hivatalát is elveszté. A vatikáni irattárban dolgozó magyar tudósok is akadályozva voltak munkájokban azon okirat hiányzása által s az újabb vizsgálat csakugyan kiderítette, hogy Stroszmayer szorakozottságból okozta az irattárnak ezen bajt.

— *A Tolnamegyei tisztújítás napja,* a „Tolnamegyei Közlöny” szerint, folyó évi december 28-ka közeledvén, a küzdelem, mely az egyes állások betöltésénél minden valószínűség szerint be fog következni, már előre veti árnyékát a meglehető hevesnek ígérkezik. A központi tisztviselőknél ellenjelöltjük nincs s így egyhangú megválasztásuk a legnagyobb valószínűséggel bir. Az arvaszéknel csupán egy egyének látszik állása megítáztatni s elnöknek Dory Pál arvaszékeli ilnököt és Gerenday Lajos megyei első alispányt jelölték. A szolgabírák közül Simontits Béla, Daróczy Tamás és Fonyó László szintén értenek s így megválasztásuk bizonyosnak vehető. Másként áll azonban a dolog a szegvárdi és dombóvári járásokban. Az előbbiben nagyobb szabású utközet lesz Rausz Béla jelenlegi szolgabíró és dr. Szigeth Gábor arvaszékeli elnök között; de még egy harmadik jelölt is előfordulhat. A dombóvári járásban Fördös Géza szolgabíróval ifju Szevald Mór t. szolgabíró áll szemben s mindenik tekintélyes párttal rendelkezik. — A „Szegvárd és Vidéké” pedig ezeket újságolja: Simontits Béla, a völgyesi járás szolgabíráját a völgyesi járás jegyzői kara által rendezett diszklakomán Villingert Márton, felközöntőjében, mint Tolnavármegye leendő alispányt jelölték. A viharos élejtés, melyet felközöntője követett, az a végtelen lelkesedés, mely Villingert szavaira az összes jelenvotak közt nyilvánult, méltán enged s alaposan következtetni arra, hogy Simontits Bélában, — ki hervadhatlan érdemei, a völgyesi járásban szolgabírói minőségben kifejtett munkássága, tevékenysége s igazság-szeretete által köztisztelést s a legzsebb elismerést vitta ki magának — Tolnavármegye leendő alispányját lássuk.

— *A zsidók és a pápa hivatalos* közlönye. A zsidók megkapták azt, amit kerestek, mert addig ámitották a közönséget a pápák koholt leveleivel, amíg most a pápa hivatalos közlönye, a „Muniteur de Rome” csakugyan nyilatkozik s ez alkalommal nemcsak a zsidókérdésről, de speciálisan a magyar antiszemita-pártól is s azt lelkesülten üdvözli. Kiváncsiak vagyunk mit szólnak erre a mi lapjaink s az antiszemitizmust a keresztény elvek összeegyeztethetetlennek mondó s hirdető nyájaink. A 12 rőpirat különben egész terjedelmében fogja az érintett cikket közölni.

— *Az állami középirtanoda igaz-*gatóságától. Az építő iparosok téli tanfolyamára a budapesti állami középirtanodában (VIII. bodzafa-utca

28. sz.) még november hó 15-ik napjáig be lehet iratkozni; felvételtnek a 14-ik életévét betöltött azon kőműves, áca- és kőfaragó segédnek, a kik olvasni. írni és számolni tudnak s legalább egy évig a gyakorlatban működtek.

— **Emberekvő katonák.** A mennyi birodalom legjobb katonái a tonkingi "fekete lófogók," a kik most a francziák ellen küzdenek. E katonák emberek, mert hadi foglyaik testét megsebzik, de csak azokat, kiknek vitézségéről meg vannak győződve; ugyanis abban a hitben vannak, hogy a hősök husától gyarapszik saját bátorságuk. Ez az oka, miért nem lehetett a Hannó alatt elesett Riviere tengernagy és társainak holtestét megtalálni.

— **Egy pony mint lapkihordó.** A "Haladás" című new-yorki lap kihordója, melynek előfizetői többnyire a város határában levő villákban laknak, egy Mustanghi nevű pony-ló. A ló két hétig egy kocsi vezetésével alatt hordta ki a lapokat, ezután egy kosarat kötötték a hátára, a melybe a hirlapokat teszik és azután utjára bocsátják. A ló minden előfizető háza előtt pontosan megáll s hangosan nyerit. A házmester erre kijön kiveszi a kosárból a lapot. 85 előfizető közül csak egynem állt meg a háza előtt, de ez csak egyszer történt meg. Állítják, hogy a lónak visszajött eszébe jutott ez és félmérföldről visszanyargalt, hogy a lapot kézbesíthesse.

— **Legújabb fölfedezés a csalások terén.** Egy Juak Lockwood nevű amerikai, Connecticutban szétküldött az összes amerikai és angol bankhivatalnokokhoz egy körlevelet, melyben tudatja, hogy egy külön ember négy milliót hagyományozott arra a célra, hogy valami sikkasztást elkövetett bankhivatalnokok becsületét e pénzbeli mentés meg s ő a végrejártat végrehajtja. Kéri az elikkasztott összeg nagyságát, a sikkasztás módját megadni, hogy kellő összeggel készen állhasson a mentésre. Jött aztán levél Lockwoodhoz mindenfelől s tömérdek ember adta magát így a Lockwood kezéi közé, saját vallomással, aláírásával. Lockwood aztán e levelekkel roppant összegetek csikart ki hivatalnokoktól s számosak közül csak egy hivatalnok akadt, a ki kétségbeesésében mindent bevallott főnökének s ez följelentette az ügyet a rendőrségnek. A bankároknak mindenesetre lesújtólag hatott, hogy Lockwood ez uton még is olyan nagy összeg pénzt tudott szerezni.

— **Vas Gereben életéből.** Érdekes történetét beszélt el Vas Gereben ifjú koráról egyik barátja, — ki a nagy humoristával egy urodalomban szolgált, mint gazdasági irnok. Vas Gereben tisztartásági irnok volt a tisztvező tartozott, hogy az egyes ispánoknál a gabona bemérésénél ellenőrökadjék. Egy helyen délelőtt 11 óra körül fejezte be dolgát, de az ispán, ki a megszabott két forintot nem akarta elszálasztani, gyorsan tálatatott és ott fogta ebédré. Midőn Vas Gereben a másik pusztaért, ott még csak az ebéd elején tartottak s meg lévén áldva hatalmas étvágygyal, itt is végig ette az ebédet. A számvetéség reá jöven a két tételle, mert mind a két ispán felszámította a szokásos két frtot, vizsgálatot indított, vajjon mely irnok akarja az uradalmat megcsalni. — A két ispán majd halba kapott azon, hogy kinél ebédelt az nap az irnok, míg Vas Gereben kettő vágta a vitát, töredelmesen bevalva, hogy biz ő mind a két helyen megfelelt az ebédnek.

— **A szegárdi e. f. kir. törvényeszek Drenovits Pál simonytornyai községi bírót, ki tudvalevőleg Dóri Páky György ottani segédintőjét egy a "T. K."-ben megjelent támadó cikik folytán, rendőrökkel maga elé kísértette, a személyes szabadság elleni vétségben mondta ki vétkesnek s ezért a fennforgó enyhitő körülményeket tekintve véne, 100 frt pénzbírságra ítélte s az eljárás költségeiben elmarasztalta. Az ítéletet csupán a kir. ügyesség fellebezte, ki a minősítéssel sem volt megelégedve.**

— **Egy királyné ruhája.** A portugali királyné a guimaraesi csuklyásbarátok templomában levő szűz Máriának egyik viselt ruháját ajándékozta. A királyné szándéka mindenesetre kegyeletes volt, de kivételben inkább komikus hatást gyakorolt. A bálokban tönkre tett, poros, szennyves ruhák nagyon jó szolgálatot tettek volna valamely udvari komornán, de nem az isten anyjának szobrán. A "Progresso Catholico" azt írja, hogy e kérdéses ruhának hosszú uszálya van, elől mélyen kivágott és csupa merő pecsét. Hóna alatt izzadásos és nagyon is kopott. Donna Maria Pia nagyon furesz jelét adta buzgóságának ezen ajándékával.

— **Kritika.** Egy falusi udvaron egy vizet hordó számar boszusan hallgatja az orgonabokorban csattogó fülemile dalát. "Még sohasem énekeltél ily hamisan." Jegyzé meg a csacsi s a leszólt madár szomoruan elhallgatott. A szemétdombon kitudultt mellé, hátra szegzett nyakkal nagyot kukorékol a tarka tollas kakas. "Gratulálok — ordít a csacsi, — még sohasem volt ilyen érzes csengő hangod." Milyen igazságtalan a kritika, sőhajtott a fülemile. — Ne törődj a számar véleményével, morgott közbe a házi kuvasz, — a legszebb kukorékolás sem ér fel a leg-hamisabb csalogány dallal sem."

— **A pécsi kereskedelmi és iparkamara 1883. évi november hó 12-ik napján (hétfő) d. u. 4 órakor saját helyiségében (Anna utca 4. sz.) rendes közülést tart.** A napi rend tárgyai: 1.) Elnöki előterjesztések. 2.) A kamarai iroda jelentése. 3.) Az 1884. évi kamarai költségelölirányzat megállapítása. 4.) A földm. ipar és keresk. m. kir. miniszterium leirata a szabaddalmi törvényjavaslataknak véleményezése iránt. 5.) Ugyanazon miniszterium leirata a kamarai területéről Törökországba kivinni szokott áruk értékének kimutatása s a netáni vámkezelési hiányok feltüntetése iránt. 6.) Az osztrák-magyar bank nagy-kanzisai főintézetének megkeresvénye a pécsi bankmellékelyhez 6 váltóbilárdi választása iránt. 7.) Kamarai titkár indítványa a kamarai területen levő vasutak ellen hangoztatni szokott panaszok megvizsgálása s a netán teendő intézkedések javaslatba hozatala végett egy "vasuti bizottság" kiküldése tárgyában.

— **Felhívás!** A pécsi jótékony nőegylet üdvös feladatához tartozik, hogy a segélyre szorult szegényeket s ügyefogyottakat anyagi segélyben részesítse s ádáz sorsukat alaminza nyújtással lehetőleg enyhítse. Ezen üdvös s emberies feladatának azonban az egylet a nagy számban segélyre szorult szegényekkel szemben és csekély anyagi viszonyainál fogva, oly mérvben, minőben az igénybe vétetik, teljesen meg nem felelhet; miért is az áldozatkész adakozók nemes lelkiségéhez vagyunk utalva. Bátor vagyok ennél fogva a n. é. közönséget egyletünk nevében teljes tisztelettel megkérni, miszerint ismert áldozatkészségétől indítva, bár mely csekély élelmi-tüzelőanyag-avagy ruhaneműből álló könyöradamányt a szegények között karácsonyi ajándékként leendő kiosztás végett nyújtani s azt tekintetes Magyarj Róza egyleti alelnökéhez (Káptalan-utca 3. szám alatt) juttatni kegyeskedjék. Pécselt, 1883. november hó. Teljes tisztelettel Cséh Kővér Anna, a pécsi nőegylet elnöke.

— **Kaufman és Simon hamburgi** cégnek lapunk mai számában lévő hirdetését különösen felhívjuk a közönség figyelmét. Kinek hajlandósága van kevés költséggel a szerencsét megkísérteni, annak ezen sok és jelentékeny nyeresémből álló, Hamburg állam által biztosított, pénzkioszolásra s részvételt ajánlhatjuk.

— **Lapunk mai számában közzétett "Foncziére" pesti biztosítói intézet hirdetésére különösen felhívjuk t. olvasóink figyelmét.**

Szinészet.

— Szombaton: "A dragonyosok és a reneté csengettyűje." — Vasárnap: "Marsca és Mariska." — Hétfőn: "Gauthier Margit, a kaméllás hölgy." — Kedden: "Nap és hold" ismételve harmadszor. — Szerdán: "Női harc, vagy párba a szerelemben." — Csütörtökön: "A dragonyosok" ismételve.

Szombaton félig telt ház előtt Mailard áhítatos zenéjű, üres meséjű operettejét: "A dragonyosok" adták. Az előadás kielégítőleg sikerült. — Pajor Emilia (Rose) ma is mint mindenkor teljes érvényre juttatva csinos hangját, dícséretesen játszott. Egy hibája azonban van, mely eddig minden szerepében, de kivált ma igen erősen mutatkozott s e hiba magatartásában nyilvánul és különösen akkor tűnik fel leglátványosabban, midőn hirtelen támadt érzelm-változást, rohamosabb indulatot akar mozdulatával kifejezni; ugyanis ilyenkor modoros és izletlen állásba vágva magát, gránátos lépéseket tesz s kezeivel igen szögletes gesztusokat produkál. Erről okvetlen kell szólnia. — Aradi Emilia (Georgette) az álszenteskedő kis menyecskét bizonyos varázssal játszotta. Csinos hang, kedves alak, kellemes játék — csupa varázs! S úgy látszik ő ezt maga is tudja, mert gyakran érezték; no de ő neki kis mértékben az affektálás is igen jól áll. Csak tulzott ne legyen! — Juhász Sándornak (Belami) nem nagy szerep jutott; de a ki szerepben is elég nagy teljesítést aratott kellemes baritonjával. Juhász hangja, mint már többször mondtuk, igen csinos; azonban kissé nyers és nem eléggé iskolázott, hanem elég fiatal arra még, hogy idővel a magasabb műgényeket is kielégítse. — Ercezy Ferencz (Sylvain) a már töle megszokott kímértéssel játsza és könnyűséggel énekelte szerepét. Megemlítjük még Arányi Dezsőt (Thibaut), ki sok élénkséget kölcsönzött a különböző huzavonális darabnak. — A zenekar jó volt. — Különös figyelmet keltek a csinos díszletek, melyeket a társulat "ezermester"-e Kovács E. készített. A rendezés is igen ügyes volt; elismerésül a II. felvonás után Boránd Gyulát, mint rendezőt, lelkes tapsokkal tüntette ki a közönség.

Vasárnap "Marsca és Mariska" került színre. A mű, népszimű, Szigety József egyik legújabb terméke. Az előadás sikerén különös buzgalommal fáradtak a dícséretes méltatást érdemelnek: Aradi Emilia (Marsca), Arányi Dezső (Mariska), Tóth (Léti), Somogyi (gróf Andai), Demidó (Laczi), Arányi (Csetneki) és Boránd (Trilla).

Hétfőn Dumas — "Gauthier Margit"-ját adták. E nagyobb szabású dráma, melyet csak egy Bernhardt Sarah emelhet teljes érvényre; oly sikerrel ada-

tot, hogy a közönség nem csupán megelégedéssel, hanem bizonyos magasabb fokú műveléssel hallgatta végig a darabot. — A czimzseremben Dancs Nina igen jó volt. Régi tanulmány-szerepe, kedvenc alakja lehet Gauthier Margit. Alakítása élethű és művészi volt. A közönség elismerésének többszörös tapsokban adott kifejezést. — Másod helyen említjük meg Demidót (Duval), ki az alya-szerepet annyi érzéssel és hatással játszotta. Valamire azonban figyelmetlennek kell Demidót. Többször vetültek észre már, hogy a midőn nagyobb felindulást, feszült izgatottságot produkál, ilyenkor mintegy a földalást utánozván, oly formán nyitja és zárja ajkait, mint a bébe, mikor tejben főtt darával etetik. A művészek mindenben igen óvatosnak kell lenni. A legdrámaibb mozzanat egy kis tulhajással nagyon könnyen válhatik nevetéssé. — Somogyi (Armand) leszámítva azon csekély kis hibáit, hogy a rohamosabb mondti szaválásban kissé hadar s némileg érthetetlenül válik, egészen véve dícséretesen vitte szerepét. — Megemlítjük még Arányit (Varville), ki a vén kézenzet, találó alakításban mutatta be.

Kedden itt — harmadszor — "Nap és a hold" került színre. Szerdán Scribe és Legouvé joles sziműriök mulatót vigjátéka: "Női harc, vagy párba a szerelemben" került színre, középszámu közönség előtt. Az előadás igen összevágó volt. A szereplők az elsőltől az utolsóig mind megállták helyüket. A közönség igen jól mulatott.

Csütörtökön "A dragonyosok" at ismételték. (33.)

A közönség köréből.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Jelen korunkban, midőn az élet fájdalma és viharai kobltnk égi melegséget annyira meghidegítették, hogy érzéketlenek vagyunk minden szent célu áldozatok hozatala iránt s ez okból szokásás is vált már korunkat "anyagiasnak, önsönek" nevezni, melyben mindenki csak önmagának és önmagáért él; jölesik lelkeknek e lap igen tisztelt olvasóink egy férfut bemutatni, ki romlott társadalmunk dacára is romlatlan szívvel bír, nemesen érez s a mily nemesen érez, ép oly nemesen cselekszik. E férfi: Otcoska Geiza ur.

Reform. egyházunk régóta küzd már anyagi szegénységgel s ez okból a tanfelügyelőség sokszor sürgetése dacára sem volt képes mind az ideig iskola épületet a törvény kívánalmainak megfelelőleg átalkítani; hanem kénytelen volt elnézni, hogy iskolás növendékei most egyik, majd másik bérelt házba — de melyek a czélnak éppen nem feleltek meg — kénytelenítettek járnai tudomány szomjuk kielégítése végett.

A miért annyit aggdóttunk, a mit oly lőn óhajtottunk, az ma már teljesítve van; mert parochialis területünkön egy a törvényeknek minden tekintetben megfelelő díszes iskola ház áll és pedig Otcoska Geiza ur szives áldozatkészsége folytán, ki az épülő iskola-házhoz 3000 drb. téglát és 3000 drb. cserepet ajándékozott. — Nemes szívvel s áldozatkészséggel tanuskodik az is, hogy a róm. kath. egyházunk temploma bekerítéséhez szintén ingyen adományozta az épület-nyezet.

Meg kell még jegyeznem azt is, hogy Otcoska Geiza ur róm. kath. vallásu s hogy mégis reform. egyházunknak ily szép áldozatot hozott, ez által nem csak magas miveltégének, nem csak a keresztényi felebaráti szeretetnek adta szép példáját; hanem egyházunk minden egyes tagját örök tiszteleth, örök hálaóra kötelezte maga iránt. Vajha minden község ily nemes szívvel dicsekedhetnék!

Midőn egy reform. egyházunk, mint községnök nevében szives köszönetet mondának a nevelőügy eme nemes barátjának: soraimat azon hő áhajjal zárom be, hogy Otcoska Geiza ur a köztigynök előmozdítására s kedvesei boldogítására a kegyelem Istene az emberi lét legkésőbb határáig éltesse!!

Belvárdon, 1883. nov. 3-án.

Szabó Gyula, s. k. reform. s. lelkész.

Vajda János, s. k. községi bír.

Irodalom.

— Az "Olvasó-kör" 5-ik évfolyama 3-ik füzetét tartalmazó Montepin Xaver "Bejött Milliók" című regényének folytatását. — A füzetek havonként kétszer jelennek meg és előfizetői árak egy évre 6 frt.

— "Magyar házlássonny" című háztartási gazdasági és szepiromalmi hetilap, a magyar gazdaságyonok országos egyletének hivatalos közlönye, mely hetenként (vasárnapon) jelenik meg mindinkább tért hódít magának. — A most megjelent 44 szám tartalma: A házlássonny szerepe a családban. Ságby Józseftől. — Háztartási és gazdasági. Jozseftől. — Egészségtan. — Könyvháza. — Kertészet. — Hasznos tudnivalók. — Háziállatok legújabb piaci árjegyzéke (Habenay József eredeti jelentése). — Közünetek és egyletek. — Jétkonyság. — Eljegyzések. — Estkövök. — Irodalom. — Zene. — Színház. — Művészet. — Különfélék. — Kérdések. — Feleletek. — Gondolatok. Sakktalány megjegzése. — Heti napár. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések. Tárca: Dal a mulandóságról. Maroshalmi Gyula. — Budapesti élet. Vértess V. Józseftől. — Szivék küzdelme angolból Csizsár Ugrócz

Idától. Előfizetési ára 1/2, évre 1 frt 50 kr. Kiadónál: Budapest, väci körút 20. sz.

— Ujfalvny-Bourden Maria, "Párisiét" — Samarkandij" című nagydíró utazási művének újabb 5 füzetét (4-8) füzetét jelent meg Révai testvérek kiadásában Budapestben. Eltekintve attól, hogy az illusztrációk tekintetében, akár azok nagy mennyiségű, akár kivétel nélkül, a magyar irodalomban párikt ritkító díszmüvet kapunk, mely gyönyörűséggel szerez a szemnek akkor is, ha az elmét tartalm a száraz közlemények utánaták, — itt a tartalom is olyan, mely élvezetes olvasmány mind nem és korbeli embernek, ha utazások iránt valaha is érdeklődött. Ujfalvny asszony franczia nő és származása elég biztosíték arra, hogy tolla híven tükrözze vissza szellemét, mely minden sorból, minden szóból felénk mosolyog, ellendíhatatlanul ragadva minket a tündértájak felé, melynek itt, e leírásban meglevőntnek és lefelfájkoltútnak a minden szépségűket, minden varázslatát. — Évezredekkel tekintünk vissza a régi korszakba és párhuzamot vonunk az akkori és mai idő között. Ujfalvny asszony figyelmét nem kerül a legkisebb válat sem és oly lelkiismeretesen számol be tapasztalataival, mintha minden olvasója egy-egy ellenőrző lenne. Pedig olvasóink száma Europa minden nyelvén ezerekre megy. — Molegon ajánljuk e művet, melynek megszerzése senkiesem terhel meg valami különösen. Füzetekben jelenik meg és egyes füzetek ára csak 30 kr., pedig két teljes iv, legalább 8-10 füzet tartalmaz mindegyik; havonként 2-3 új füzet jelenik meg, rövid egy év alatt oly díszes kötetlet szaporodik könyvtárunk, melyet nemcsak magunk lapozunk gyönyörrel, de szivesen mutatunk hát bár kinek is.

— "Méhész Napár" 1884-ik évre szerkesztő Dömötör László az orsz. méhészeti egylet alelnöke, méhészeti vándortanár. — Ara 60 kr. — A most második évfolyamban megjelent jeles szerkesztésű napár tartalma a napári részben kívül: Hivatalos rész. — Báró Bertsepsz (arcképpel). Báró Ambrózy Béla (arcképpel). — Jegyzőkönyvek. — A méhészeti nemzetgazdasági fontossága. — Gyakorlati méhészeti. — Törvényjegyzék. — Letár.

— "Nemzeti Könyvtár"-ban Aigner Lajos e pártolásra méltó füzetes kiadásában új kiadást rendez Szemere Miklós összes műveiből s ekkép e kitűnő, humorában páratlan költőnk műveinek megszerzése 30 kros füzetekben lehetővé lesz. Ezuttal három füzet jelent meg belőle. Továbbá Czako Zsigmond művének tartalmával a 4-ik és 5-ik füzet jelent meg ugyanazon kiadásban. Előfizetheti egy évre 24 frtot, de füzetenkint is megszereshető.

— (Az Atheneum, "Nagy Kepes Naptár" 1884-re.) Huszonötödik évi folyama ez ennek a vállalatnak, mely Concha Károly folytonos haladására való szerkesztése mellett tulnőtt már az egyzert naptkar keretén s valóságos szepiromalmi és ismeretterjesztő évkönyvvé lett. A rendező naptkar rész után "Az év történetéből" című fejezet kezdődik, önálló, jól írt magyarra czalkokkal s gondos kivitelű képekkel s arcképekkel. Ezek után következik a voltaképeni szepiromalmi rész, mely vagy tizenöt írtól közöl érdekes dolgozatokat. Az első Jókai Már, hosszabb előszó: "Fejdedem és Fra Diavolo" Jókai Róza k. a., leányának két csinos rajzával. A következő beszélokot Fagnhő-Gyujtó Izabella, Sziklay János, Murai Károly és Rollo Iván írták. A vaszkos kötet veszes művei jó nevű, sőt legjobbnak költőinktől valók: Szász Károly, Endrői Sándor, Vargha Gyula, Vrádi Antal, Szabó Sándor stb. irtak bele balladát, népmóndát, regét s csinos lyrai költeményeket. Az olvasnivalók rovatát még Szilágyi Sándor, Téglás Gábor, Hanko Vilmos és György Aladár nagydírdelt értekezése díszíti. Az évkönyv tiszticizátára oly gazdag, hogy e tekintetben is egyedül áll az összes naptkari vállalatok között. A tizenegyzer nevet tartalmazó címzetárhoz az évfolyam is nyújt a szerkesztő által összehajlított névmutatót, mely nemcsak könnyen czélhoz vezető kalauz, hanem a túrelmes s pontos munka elismerésére méltó notvárbja. E szokatlanul gazdag és élvezetes tartalom dacára az évkönyv ára csak 1 frt.

Közgazdaság.

31
1883 sz.

A pécskerületi kiállítási bizottság közleménye.

Az 1885-ik évben Budapestten tartandó országos kiállítás szervezési szabályzatának 15. §-a értelmében a pécskerületi kiállítási bizottság által Mágocson, Mohácsoson és Siklóson helyi bizottságok alakítottak.

A mágo csi helyi bizottság elnöke: Dr. Stein Ferencz, alelnöke: Bach Gyula, jegyzője: Jilly Ignácz, bizottsági tagok: Bach Károly, Honig M. L., Feuerstein János, Schwartz Mátýás, Márath József, Felde János és Müller József.

A mohácsi helyi bizottság elnöke: Stajevits János, alelnöke: Erdedy Gyula, jegyzője: Filep Endre, bizottsági tagok: Fabritzky József, Toldi József, Deutsch Lipót, Sebök Mihály, Kanics János és Mintsentyh Aurél.

A siklósi helyi bizottság elnöke: Milhoffer Lipót, alelnöke: Novák Péter, jegyzője: Szabó Ferencz, bizottsági tagok: Alexics János, Géczy József, Janocsics Sándor, Klein Károly, Kossa Dezső, Meszlényi János, Petrovics Károly, Pakuszy Péter, (Nagy-Harsány) Spitzer Sámuel, Gesits István és Tormásy Sándor.

Mi is azzal hozatik közüdmásra, hogy a fentnevezett lakó helyek vidékén lakó azon iparosok és gazdák, kik a budapesti kiállításon kiállítani szándékoznak, bejelentésüket az említett bizottságoknál tehetik meg, s a hol is minden a kiállítást illető irások vagy szóbeli megkeresvényükre kellő felvilágosítást és utbaigazítást kapnak.

A pécskerületi kiállítási központi bizottság irodája Pécselt, Anna utca 4. sz. I. om. a kereskedelmi és iparkamara helyiségében van.

Pécselt, 1883. évi október hó 28-án.
Zaráy Károly Pérczel Miklós jegyző. főispán, mint a pécskerületi kiállítási bizottság elnöke.

— **A bortzlet Szegárdon** még ekkoráig igen jelentéktelen volt s a nehéz vörös borok közül még alig pár száz hektoliter talált vevőre. Jálcs Géza ur, a hírneves budapesti czég tulajdonosa már megtevette tájékozó körúrtját, de a többi megszokott vevők még eddig nem jelentkeztek; így szerint azonban a jövő héten több nagybor cégnek a piacon megjelenése

folytán a bortzlet is kedvezőbb fordulatot veend. Az eddigi árak a minőség szerint nagyon különbözök. A könnyebb vörös borok 12—20 frtért kelnek hektoliterenként, a nehezebbek ára 20 és 30 frt közt változik. "T. K."

— **A dunagőzhajózási társaság** és a magyar kormány közt huzamos idő óta már értekezletek folytak a fölött, hogy e társaság szervezése Magyarországon a magyar törvényekhez alkalmazottan megújítottassék. — A társaság eddig egy a maga nemében nevezetes huzavonát fejtett ki, most arról értesítenek, hogy a társaság egy pár megbízottal küld Budapestre, hogy a magyar kormányi követelésekre a feleletet megvigye. (Ezt postán is megtehetnék volna.) — A társaság azon állásponthoz ragaszkodik, hogy emmi áron sem engedhet meg egyetlen Duná állam kormányának sem, hogy a tarifák ügyében beavatkozzék, ezért a magyar kormány e részbeni követelését épen úgy visszautasítja, mint az osztrák kormányét a mult évben. — A mi a társaság vezetésének szétforgócsolását illeti, a társaság szintén nem hajlandó engedményeket tenni. (Valóban csak az ily tehetetlen kormányok adhat ily választ ezen túlelbizakodott társulat, mely például a pécsi és Pécs körüli szénbánya-üzletére nézve még nem is hivatkozhatik a "szabad Dunára", hanem már e tekintetben is szervezette az ország törvényeihez alkalmazni köteles.)

— **Az Anker élet és járadék biztosító** társaságnál 1883. szept. hóban benyújtott összesen 495 bevallás 1.029,537 frt biztosítandó összeggel és pedig: 290 bevallás 591,445 frttal halálesetre és 205 bevallás 438,091 frttal életesetre. Kiállítva lőn 242 kötvény 538,607 frttal halálesetre és 164 kötvény 375,943 frttal életesetre; összesen tehát 406 kötvény 914,550 frttal. A havi bevétel volt 127,812 frt haláleseti díj és 114,677 frt betétekben; összesen 242,489 frt. Halálesetekért kifizetett 52,408 frt. Ez évben benyújtott 5,019 bevallás 11,098,473 frttal és kiállított 4588 kötvény: 10.087,204 frttal, ugyanezen időben bevételt 2,406,547 frt; halálesetekért kifizetett 529,632 frt. A társaság működése kezdetől fogva halálesetekért kifizetett 11,978,030 frt és az 1871-83-ik túlási társulás (Associatio) eredménye 23.601,575 frt volt.

Gabona-árjegyzék.

Pécs. sz. kir. városában 1883. évi november hó 3-án tartott heti vásárról.

Buza	) jó	9 frt —
	) középszert	8 " 50
	) legalábbibvaló	8 " —
	) jó	7 " —
Kétezeres	) középszert	6 " 70
	) legalábbibvaló	— " —
	) jó	6 " 60
Rozs	) középszert	6 " 40
	) legalábbibvaló	— " —
	) jó	7 " 20
Árpa	) középszert	6 " 40
	) legalábbibvaló	— " —
	) jó	6 " 80
Zab	) középszert	6 " —
	) legalábbibvaló	— " —
	) jó	7 " —
Kukoricza	) középszert	7 " 60
	) legalábbibvaló	— " —
Szén	)	8 " —
Szalma	)	1 " 20

Szerkesztői posta.

— **Florence.** "Sajkám." Biz az ön sajkája elsőlyt a papír-kosár papír-hullámái között. Máskor jobban everson!

— **Memento.** E száma sajnálkozásunkra megkészt.

Nyílt-tér. *)

Általános panasz.

Számtalanszor hallható e panasz: "Rosszul vagyok, nincs étvágyam, mit csináljak?" Be kell venni néhány szemet a Brandt-féle svájci labdacukorból s az emésztési zavaroknak azonnal vége lesz. Egy doboz ára a gyógyszerárakban 70 kr

Jegyzősegéd,

esetleg

gyakornok,

— ki a postászatban is kiképeztetik — alultrnál alkalmazást nyerhet.

Mozsgón, per. Szigetvár.

Lejthényi Kálmán,

körjegyző.

*) Ezen rovat alatt megjelentekért nem vállal felelősséget a szerk.

NAGY FERENCZ

lapulajdonos.

Makcsch Emil, Kics József felelős szerkesztő.

Hirdetések:

Vizsla kutya

2 1/2 éves kávé-barna színű, kan, mely a pécsi ebvédjeggyel bír, vadászat alkalomával a káptalani birtok Bánfa-erdejében létevodt. A ki azt a tulajdonos Schreiber T. puskaművesnek Pécselt, ferencziet-utczájában átadja, öt forint jutalmát kap. 307. (1-1)

Pandurovics János
fűszerkereskedésében
Siklóson
két segéd
305. és (2-1)
két tanonc
azonnal alkalmazást nyerhet.

Üzletmegnyitás.
Bátorodom a t. cz. közönség becses tudására hozni, hogy a
Széchenyi-téren a főgymnasium alatt,
lisztüzletet nyitottam,
és főtörkvésem leendő kintő bácskai gőz-
malmai és saját malmomban készített liszt-
ekkel is a n. é. közönség kegyes párt-
fogását elnyerni.
Tisztelettel
Gundrum János
molnár-mester.
306. (3-1)

Hirdetmény.
A pécsi magy. kir. honvéd sátor-
táborban levő vendéglő 1884. év január
hó 1-én ingyen bérbeadatik azon fel-
tétellel, hogy a bérlő köteles 300 forint
ovadékok letenni, tisztességes asztalteríték-
kel birni 150 személyre és a vendéglőt
önmaga kezelni, albérlőnek kiadni nem
szabad.
A részletes feltételek a sátoztáborban
a tisztiúrtnál és a magy. kir. 68-ik
honvéd zászlóaljnál mindenkor meg-
tudhatók.
Az ajánlatok november hó 20-ig a
pécsi magy. kir. honvéd állomásparancsnok-
ságnak beérkezendők.
Kelt Pécsen, 1883. november hó 6-án.
Paxy Károly,
m. kir. honvéd ezredes.
308. (1-1)

Malom-eladás vagy bérbeadás.
A pécsi meszesi határban fekvő
2 pár kőre járó
vizi-patakmalom
szabad kézből eladó, vagy pedig
1884. évi január hó 1-től három évre
bérbeadó.
Értekezhetni dr. Troll József
vagy Heigl Gusztávval Siklóson.
295. (3-3)

Estragon - Mustár
patent csomagolásban.
Schmidt Viktor és fiaitól.
186. Bécsi különlegesség, (26-10)
legjobb belföldi minőség, 1/2, 1/3, 1/4, 1/5 kilós üve-
gekben a valódi védjeggyel ellátva kapható
minden fűszer- és csemege-kereskedésben.

Az eredeti SINGER varrógépek
a legjobb és legzöltszerűbb szabad. készülékek és
javításokkal vannak ellátva és a világon a legjobb s
legtartósabb
varrógépek
Ezek minden áremelés nélkül havi részletfizetésre ár-
sittatnak és teljes keesség nyújtatik.
Használati utasítás ingyen.
Minden másnemű varrógépek becsértelnek. Alkatrészek és
javítások olcsón.
Miről ismerhető meg, hogy az árusításra ajánlott
Singer varrógép
valódi-e? Ezek hogy eredeti gép és hogy The Singer
Manufacturing Co., New-York (Amerika) egyik gyár-
ban készült, vagy hogy az Németország vagy Ausztriának
kibb vagy kevesebb rossz készítménye-e, mely utánzat
gyenge minőségűt minden kör eladatik?
Minden szakember az első pillanatra felismeri a kintő külföldi anyagból és felül-
multhatlan pontossággal a gondallal összeállított alkatrészekből, hogy eredeti SING-
GER varrógép vagy utánzat gép áll-e előtte és a szakméről nem bíró vevőnek
különbösen a következő külső jelekre kell figyelni, ha károsulni nem akar:
I. Minden eredeti Singer varrógép a kereskedelmi jegyét hordozza, és 1881. óta elárultott
gépek ezen jegyet még a két oldalrészben is beőrvő hordják.
II. Minden eredeti Singer varrógép karján a teljes címet viseli: THE SINGER MANUFACTURING CO.
III. Minden eredeti Singer varrógép egy angol nyelvű okmányt (mely a gép eredetét bizonyítja) van
ellátva. Ezen okmányban az illető eredeti Singer-gép száma található és a The Singer Manufacturing Co. elnöké-
től, valamint a nyugat- és közép-európai fővárosoktól G. NEIDLINGER van aláírva.
G. Neidlinger Pécs, ferenczies utca 6.
302 (3-2)

Üzlet-megnyitás.
Van szerencsém a n. é. közönség-
gel tudatni, hogy a **NEIDLINGER G.**
budapesti cég itteni fiók-üzlet veze-
tését többé nem kezelem.
A n. é. közönségnek bennem he-
lyezett bizalmát hálás köszönetemmel
nyilvánítva, bátorodom egyuttal tudom-
ására hozni, hogy
f. é. november 1-től a főutcában
(Magyar király szálloda)
varrógép-üzletet
nyitottam, a hol mindenféle gépek
jutányos áron kaphatók.
Ezen új üzletemet a n. é. közön-
ség szives pártfogására ajánlva
kiváló tisztelettel
304. (3-2) **Weidlinger Zsigmond.**

Nyujtsuk a szerencsének jobbunkat!
500,000 márka
főnyereményt ígér kedvező esetben a hamburgi
nagy pénzsorsjáték, mely a magas kormány
által jóváhagyott s biztosított.
Ez újabb játék-tervezet előnyös berende-
zése abban áll, hogy rövid pár hó lefolyása
alatt 7 sorsolásban 50,500 nyereménynek kell
bitton történni, ezek között vannak főnyere-
mények esetleges 500,000 r. márka illetőleg.
1 nyerem. árn. 300,000 26 nyim. árn. 10,000
1 " " " 200,000 56 " " " 5000
2 " " " 100,000 106 " " " 3000
1 " " " 90,000 253 " " " 2000
1 " " " 80,000 6 " " " 1500
2 " " " 70,000 515 " " " 1000
1 " " " 60,000 1,036 " " " 500
2 " " " 50,000 29,020 " " " 145
1 " " " 30,000 19,463 nyeremény á m.
5 " " " 20,000 200, 150, 124, 100, 94,
3 " " " 15,000 67, 40, 20.
Ezen nyereményekből az első osztályban
4000 sorsolatik ki 157,000 m. összegben. —
Az 1 oszt. főnyeremény 50,000 mt. tesz s a
2-ikben 60,000, a 3-ikban 70,000, a 4-ikben
80,000 az 5-ikben 90,000, a 6-ikban 100,000,
a 7-ikben azonban esetleg 500,000, illetőleg
300,000—200,000 stb. márkára emelkedik. —
A nyereményhúzókat természetleg hivatalos
vannak megállapítva. Ezen nagy, az állam által
biztosított pénzsorsjáték legközelebbi nyere-
ményhúzásához
1 egész eredeti sorsj. csak 3 50 frt o. é.
1 fél " " " 1 75 frt o. é.
1 negyed " " " 90 kr. o. é.
Mindennemű megbízások, a pénz beküldése,
postautonl fizetés vagy az összeg utánvétele mel-
lett rögtön a leggodosabban teljesítettnek,
mindenki az állam címerével ellátott eredeti
sorsjegyet tőlünk saját kezébe kapja.
A megrendelésekhez szükséges hivatalos
tervezetek ingyen mellékelteknek, melyekből
egy a nyeremény beosztása az illető osztá-
lyokra, mint szintén az illető betétek is meg-
láthatók és minden húzás után érdekeltek fele-
lőnek felhívás nélkül megküldjük a hivatalos
húzási lapot. Kívánatra a hivatalos tervet
előre megküldjük megtekintés végett bérmentve
és készek vagyunk nem tetzés esetében a sors-
jegyet az összegnek visszafizetése mellett húzás
előtt visszavenni.
A kifizetések természetben pontosan s az
állam jóváhagyása mellett történnek.
Csoportozatunk mindig a szerencse ke-
gyeltje volt és érdekelt feleinknek gyakran a
legnagyobb nyereményeket fizették ki, többek
között 250,000, 100,000, 80,000, 60,000,
40,000 stb. márkával.
Egy ily, a legszolidabb alapokra fektetett
vállalatnál előreláthatólag mindenütt a legál-
kább részére lehet bizton számítani s körük
emlőgve, hogy minden megrendelést teljesít-
hessünk, a megrendeléseket minél előbb, de
mindenesetre f. é. november 15-ike előtt egyenesen
hozzánk beküldeni. 289. (8-4)

Kaufmann és Simon,
bank- és váltóüzlete Hamburgban.
U. i. Ezennel köszönetünket nyilvánítjuk
az eddig megajándékozott bizalomért, s körük
a hivatalos tervnek áttekintése által meggyőző-
dést szerezni a nyereményekre nagyszerű ki-
látásáról, a miket ezen sorsjegyek nyujtanak.
A fentebbiek.

Mária-celli
gyomor-cseppek
jeles hatású gyógyszer a gyomor min-
den bántalmái ellen,
és fölülmulthatlan az ét-
vágy-hiány, gyomor-
gyengeség, rosszas-
g, lehelet, szék, savanyu
felbűfögés, kóli-
ka, gyomorhurut,
gyomorfájdalom, gyök-
képződés, túlságos
nyálkalképződés sár-
gaság, undor és há-
nyás, fájás (ha az a
gyomorból ered), gyom-
orgöres, székszorul-
tat, a gyomornak túl-
terheltsége étel és ital
által, gillista lép és
májbetegség, arany-
eres bántalmak ellen.
Egy üveges ára haszná-
lati utasítással együtt 35 kr.
Kapható: Pécsen Balás Ödön, Kovács Mi-
hály és Sipőcz István gyógyszerészek írta ki.
Valamint az osztrák-magyar birodalom minden
nagyobb gyógyszerárán és kereskedésében.
Központi székhelyű raktár nagyban és
kicsinyben.
BRADI KÁROLY.
az „Orangyalhoz” címzett gyógyszerárán
Kremzierben, Morvaországban
279. (0-6)

Biztos és gyors eredménnyel bírnak
a nagy győzerejű utifülfűzők
Bécsben készített és mindenütt
nagyra becsült
utifülfűzők
hurut, rekedtség, elnyálkásodás, kö-
högés stb. ellen. 291. (11-2)
Valódi csak gyógyszerárán kapható.

Házak és szőlő eladók.
Pécsen, az országoton, a vadem-
ber fogadó átellenében fekvő
35-ik szám alatti sarokház,
ugy szintén
egy szőlő a Bácsban
és a volt
sárkánymalom
Meszesen, szabad kézből eladó.
Bővebb tudósítást a fent említett
házban nyerhetni. 303. (3-2)

FONCIERE PESTI BIZTOSITÓ-INTÉZET.
(1864-től 1879. év végeig „PESTI BIZTOSITÓ-INTÉZET” cég alatt.)
Teljesen befizetett részvénytőke 3000000 frt o. é.
Tartaléktőkék és évi díjbetétek 7000000 „ „ „
Összes biztosítéki tőkék 10000000 frt o. é.
Budapest, 1883. évi október havában.
T. cz.
Van szerencsém ezennel jelenteni, hogy Pécsen kötvény-kiállítási
joggal felruházott főügynökséget állítottunk fel, melynek vezet-
sével
MÁTAY SÁNDOR urat
biztuk meg.
Kérjük a t. cz. biztosított feleinket, miszerint erről tudomást
venni, és becses bizalmukkal nevezett főügynökségünket ezután is
megtisztelni sziveskedjenek, melynek főtörkvése oda irányuland,
hogy kedvező biztosítási feltételek és a legméltányosabb eljárás
mellett minden jogos igénynek eleget tehesen.
Fonciere, Pesti biztosító-intézet,
Kochmeister. Schön.
A fentebbi hirdetményvel kapcsolatban van szerencsénk a t.
közönségnek ezennel szives tudomására hozni, miszerint intézetünk
biztosítást eszközöl:
I. Az ember életére.
II. Égés, villám, avagy robbanás által keletkezett tüzkárok ellen.
III. Szállítványok ellen.
IV. Jégkárok ellen.
V. Jövedelmi veszteség ellen, mely valamely gyár vagy bérház
lelése stb. által keletkezett.
VI. Ablakok, ajtók és bitorok tükörüvegein eshető törés-
károk ellen.
Utalva intézetünk nagymérvű biztosítékaira, ismeretes szilárd
elveire, mérsékelt biztosítási díjaira és az előforduló károk rendezése
körüli tanusított méltányos eljárására — reméljük, hogy a t. cz. köz-
önség és a kiváló hazai intézetet meg fogja tisztelni becses bizalmával.
Végül bátor vagyok még megemlíteni, miszerint a délelőtti órák-
ban hozzám érkezett és általam elfogadott tűz- avagy jégbiztosítási
ajánlat alapján köteendő biztosítás még az nap déli 12 órakor veendi
kezdetét, miről az illető kötvényt azonnal ki is szolgáltatandjuk.
Teljes tisztelettel
299. (6-3)
Fonciere, Pesti biztosító-intézet,
pécsi főügynöksége
Mátay Sándor.
Iroda: Ferenczies-utca 3-ik szdm.

Berlin. Hoff János csász. kir. udvari maláta-készítmények gyárosa Bécsben. Szt.-Pétervár.

Hoff János-féle
malátakivonatú egészségű sör,
Az általános elgyengülés, mell és gyomorhajok, sor-
vadás, vérszegénység s az altesti szervek rendellenl műk-
dése ellen. A legjobbnak bizonyult erősítő szer üdülőknek
mindennemű betegségek után. Ara palackonként 66 kr

Hoff János-féle
malátakivonatú mellczukorkák,
Fölülmulthatlan a köhögés, rekedtség és elnyálkásodás
ellen. A számtalan hamisított végett két csomagolásra és a
valódi malátakivonatú cukorkák védjegyre (a feltaláló arcz-
képe) kell főleg ügyelni. Kétsomagokban 60, 30, 15 és 10 kral.

A győgyanyag és az egészséget előmozdító készülékek belföldi egészségügyi kiállításának London 1881. érdem oklevele.
ALÁÍRÁSOK:
Ő felsége Viktoria angol királyné. — Királyi ő felsége az edinburgi herceg. — Spenser, a kiállítás elnöke. — John
Eric Erichsen, a bizottság elnöke. — Judge Mark H. titkár.

Hoff János-féle
koncentrált malátakivonat.
Mell- és tüdőhajok, idült köhögés, hurut és gégefő-
bajok ellen. — Biztos siker, s igen kellemes szer. Palackon-
ként 1 frt 12 kral és 70 kral is.

Hoff János-féle
maláta-csokoládé.
Testi- és ideggyengeségben szenvedő egyéneknek felet-
több tápláló és erősítő. Ez igen kellemes ízű kiválóképen ott
igen ajánlható, hol a kávé élvezete mint nagyon izgató meg-
van tiltva. 1/2 kilós csomag 1 frt 80 kral, 90 és 60 kral, 1/2 kilós
csomag 2 frt 40 kral, 1 frt 60 kral, és 1 frt.

Köhögés, rekedtség, mell- és gyomorhajok, elerőtlenedés, lesaványodás, emésztési gyengeség ellen a legjobbnak bizonyult erősítő
szer bármely betegségből üdülők számára.
58-szor kintteltve alapított 1847-ben
A valódi malátakivonat készítmények feltalálója s egyedüli készítője
Hoff János es. k. udv. szállító urnak, es. k. tanácsos,
Európa csaknem valamennyi fejedelmének udvari szállítója, Bécs, I. gyári raktár: Graben, Bräunerstrasse 8. Gyári
helyiség: Grabenhof, Bräunerstrasse 2.
Elismerő nyilatkozatok és megrendelések főbb és a legmagasabb egyéniségek részéről 1882-ben császári ő felsége Károly
Lajos főherceg, Frigyes főherceg, királyi ő felsége a valesi herceg, Ligne herceg, az oldenburgi hercegnő, a reussi hercegnő,
Fereny kisasszony, királyi ő felsége a valesi hercegnő, Mária Valeria hercegnő királyi ő felsége angol nevelőnője, a Metternich
család, Ciam-Gallas, Karácsony, Batthyány, Rommer, ő nagyméltósága Philippovics tábornagy, gróf Wurmbrandt, sat. sat. Ajánlja
orvosi tekintélyek által, mint dr. Bamberg, Schrötter, Schnitzler, Granichstatten s számos mások által Bécsben.
Három legjobb győgyjelentés és köszönetnyilvánítás Bécsből és a vidékről 1883. szeptemberben.
Sok százezeren, kikről már lementek, a Hoff János-féle malátakészítmények által (malátakivonatú egészségű sör) meg lőnek
mentve, egészségüket ismét visszanyerték s annak még ma is örövendhetnek. (A felüldültek saját szavai.)
Tektetes ur! Teljes egy tégy születem fájdalom gyomorhurutban
és köhögésben, hasztalan volt minden gyógyszer, míg csak az ön kintő Hoff
János-féle malátakészítményét nem használtam; néhány hónapja a köhögés töké-
letesen megszűnt, étvágyam ismét megjött s egészségem az ön Hoff János-féle
malátakivonatú egészségű sör által tökéletesen helyreállt. Fogadja legfőbb köz-
szönetemet Egidijóly egy magyar nyelven írt köszönet-iratot ön kintő Hoff, szives-
kedjek azt minél szélesebb körben elterjesztetni.
Mész-Kovács, Dr. Nagy Alajos, pécsben.
Orvosi győgyjelentés.
Tektetes ur! Van szerencsém önnek azon kellemes tudósítást tenni,
miszerint a Hoff János-féle malátakészítmények eddig még valamennyi beteg-
nem, kik legelső sorban tüdőhájny, étvágyhiány s emésztési bántalmakban már régebbi
idők óta szenvednek, a legkisebbeknek bizonyult, miért is ujból felkém-
bnt, postal utánvét mellett „Guschal János urnak Bűben” cím alatt, 38 palack
malátakivonatú egészségű sör s 3 zacskó malátakivonatú cukorkák s megküldésére. Grottau,
1883. szeptember 9. Mely tisztelettel
Dr. Frde János gyógyelő orvos.
Orvosi győgyjelentés.
Tektetes ur! Van szerencsém önnek azon kellemes tudósítást tenni,
miszerint a Hoff János-féle malátakészítmények eddig még valamennyi beteg-
nem, kik legelső sorban tüdőhájny, étvágyhiány s emésztési bántalmakban már régebbi
idők óta szenvednek, a legkisebbeknek bizonyult, miért is ujból felkém-
bnt, postal utánvét mellett „Guschal János urnak Bűben” cím alatt, 38 palack
malátakivonatú egészségű sör s 3 zacskó malátakivonatú cukorkák s megküldésére. Grottau,
1883. szeptember 9. Mely tisztelettel
Dr. Frde János gyógyelő orvos.
Orvosi győgyjelentés.
Tektetes ur! Van szerencsém önnek azon kellemes tudósítást tenni,
miszerint a Hoff János-féle malátakészítmények eddig még valamennyi beteg-
nem, kik legelső sorban tüdőhájny, étvágyhiány s emésztési bántalmakban már régebbi
idők óta szenvednek, a legkisebbeknek bizonyult, miért is ujból felkém-
bnt, postal utánvét mellett „Guschal János urnak Bűben” cím alatt, 38 palack
malátakivonatú egészségű sör s 3 zacskó malátakivonatú cukorkák s megküldésére. Grottau,
1883. szeptember 9. Mely tisztelettel
Dr. Frde János gyógyelő orvos.
Orvosi győgyjelentés.
Tektetes ur! Van szerencsém önnek azon kellemes tudósítást tenni,
miszerint a Hoff János-féle malátakészítmények eddig még valamennyi beteg-
nem, kik legelső sorban tüdőhájny, étvágyhiány s emésztési bántalmakban már régebbi
idők óta szenvednek, a legkisebbeknek bizonyult, miért is ujból felkém-
bnt, postal utánvét mellett „Guschal János urnak Bűben” cím alatt, 38 palack
malátakivonatú egészségű sör s 3 zacskó malátakivonatú cukorkák s megküldésére. Grottau,
1883. szeptember 9. Mely tisztelettel
Dr. Frde János gyógyelő orvos.
Orvosi győgyjelentés.
Tektetes ur! Van szerencsém önnek azon kellemes tudósítást tenni,
miszerint a Hoff János-féle malátakészítmények eddig még valamennyi beteg-
nem, kik legelső sorban tüdőhájny, étvágyhiány s emésztési bántalmakban már régebbi
idők óta szenvednek, a legkisebbeknek bizonyult, miért is ujból felkém-
bnt, postal utánvét mellett „Guschal János urnak Bűben” cím alatt, 38 palack
malátakivonatú egészségű sör s 3 zacskó malátakivonatú cukorkák s megküldésére. Grottau,
1883. szeptember 9. Mely tisztelettel
Dr. Frde János gyógyelő orvos.
Orvosi győgyjelentés.
Tektetes ur! Van szerencsém önnek azon kellemes tudósítást tenni,
miszerint a Hoff János-féle malátakészítmények eddig még valamennyi beteg-
nem, kik legelső sorban tüdőhájny, étvágyhiány s emésztési bántalmakban már régebbi
idők óta szenvednek, a legkisebbeknek bizonyult, miért is ujból felkém-
bnt, postal utánvét mellett „Guschal János urnak Bűben” cím alatt, 38 palack
malátakivonatú egészségű sör s 3 zacskó malátakivonatú cukorkák s megküldésére. Grottau,
1883. szeptember 9. Mely tisztelettel
Dr. Frde János gyógyelő orvos.
Orvosi győgyjelentés.
Tektetes ur! Van szerencsém önnek azon kellemes tudósítást tenni,
miszerint a Hoff János-féle malátakészítmények eddig még valamennyi beteg-
nem, kik legelső sorban tüdőhájny, étvágyhiány s emésztési bántalmakban már régebbi
idők óta szenvednek, a legkisebbeknek bizonyult, miért is ujból felkém-
bnt, postal utánvét mellett „Guschal János urnak Bűben” cím alatt, 38 palack
malátakivonatú egészségű sör s 3 zacskó malátakivonatú cukorkák s megküldésére. Grottau,
1883. szeptember 9. Mely tisztelettel
Dr. Frde János gyógyelő orvos.
Orvosi győgyjelentés.
Tektetes ur! Van szerencsém önnek azon kellemes tudósítást tenni,
miszerint a Hoff János-féle malátakészítmények eddig még valamennyi beteg-
nem, kik legelső sorban tüdőhájny, étvágyhiány s emésztési bántalmakban már régebbi
idők óta szenvednek, a legkisebbeknek bizonyult, miért is ujból felkém-
bnt, postal utánvét mellett „Guschal János urnak Bűben” cím alatt, 38 palack
malátakivonatú egészségű sör s 3 zacskó malátakivonatú cukorkák s megküldésére. Grottau,
1883. szeptember 9. Mely tisztelettel
Dr. Frde János gyógyelő orvos.
Orvosi győgyjelentés.
Tektetes ur! Van szerencsém önnek azon kellemes tudósítást tenni,
miszerint a Hoff János-féle malátakészítmények eddig még valamennyi beteg-
nem, kik legelső sorban tüdőhájny, étvágyhiány s emésztési bántalmakban már régebbi
idők óta szenvednek, a legkisebbeknek bizonyult, miért is ujból felkém-
bnt, postal utánvét mellett „Guschal János urnak Bűben” cím alatt, 38 palack
malátakivonatú egészségű sör s 3 zacskó malátakivonatú cukorkák s megküldésére. Grottau,
1883. szeptember 9. Mely tisztelettel
Dr. Frde János gyógyelő orvos.
Orvosi győgyjelentés.
Tektetes ur! Van szerencsém önnek azon kellemes tudósítást tenni,
miszerint a Hoff János-féle malátakészítmények eddig még valamennyi beteg-
nem, kik legelső sorban tüdőhájny, étvágyhiány s emésztési bántalmakban már régebbi
idők óta szenvednek, a legkisebbeknek bizonyult, miért is ujból felkém-
bnt, postal utánvét mellett „Guschal János urnak Bűben” cím alatt, 38 palack
malátakivonatú egészségű sör s 3 zacskó malátakivonatú cukorkák s megküldésére. Grottau,
1883. szeptember 9. Mely tisztelettel
Dr. Frde János gyógyelő orvos.
Orvosi győgyjelentés.
Tektetes ur! Van szerencsém önnek azon kellemes tudósítást tenni,
miszerint a Hoff János-féle malátakészítmények eddig még valamennyi beteg-
nem, kik legelső sorban tüdőhájny, étvágyhiány s emésztési bántalmakban már régebbi
idők óta szenvednek, a legkisebbeknek bizonyult, miért is ujból felkém-
bnt, postal utánvét mellett „Guschal János urnak Bűben” cím alatt, 38 palack
malátakivonatú egészségű sör s 3 zacskó malátakivonatú cukorkák s megküldésére. Grottau,
1883. szeptember 9. Mely tisztelettel
Dr. Frde János gyógyelő orvos.
Orvosi győgyjelentés.
Tektetes ur! Van szerencsém önnek azon kellemes tudósítást tenni,
miszerint a Hoff János-féle malátakészítmények eddig még valamennyi beteg-
nem, kik legelső sorban tüdőhájny, étvágyhiány s emésztési bántalmakban már régebbi
idők óta szenvednek, a legkisebbeknek bizonyult, miért is ujból felkém-
bnt, postal utánvét mellett „Guschal János urnak Bűben” cím alatt, 38 palack
malátakivonatú egészségű sör s 3 zacskó malátakivonatú cukorkák s megküldésére. Grottau,
1883. szeptember 9. Mely tisztelettel
Dr. Frde János gyógyelő orvos.
Orvosi győgyjelentés.
Tektetes ur! Van szerencsém önnek azon kellemes tudósítást tenni,
miszerint a Hoff János-féle malátakészítmények eddig még valamennyi beteg-
nem, kik legelső sorban tüdőhájny, étvágyhiány s emésztési bántalmakban már régebbi
idők óta szenvednek, a legkisebbeknek bizonyult, miért is ujból felkém-
bnt, postal utánvét mellett „Guschal János urnak Bűben” cím alatt, 38 palack
malátakivonatú egészségű sör s 3 zacskó malátakivonatú cukorkák s megküldésére. Grottau,
1883. szeptember 9. Mely tisztelettel
Dr. Frde János gyógyelő orvos.
Orvosi győgyjelentés.
Tektetes ur! Van szerencsém önnek azon kellemes tudósítást tenni,
miszerint a Hoff János-féle malátakészítmények eddig még valamennyi beteg-
nem, kik legelső sorban tüdőhájny, étvágyhiány s emésztési bántalmakban már régebbi
idők óta szenvednek, a legkisebbeknek bizonyult, miért is ujból felkém-
bnt, postal utánvét mellett „Guschal János urnak Bűben” cím alatt, 38 palack
malátakivonatú egészségű sör s 3 zacskó malátakivonatú cukorkák s megküldésére. Grottau,
1883. szeptember 9. Mely tisztelettel
Dr. Frde János gyógyelő orvos.
Orvosi győgyjelentés.
Tektetes ur! Van szerencsém önnek azon kellemes tudósítást tenni,
miszerint a Hoff János-féle malátakészítmények eddig még valamennyi beteg-
nem, kik legelső sorban tüdőhájny, étvágyhiány s emésztési bántalmakban már régebbi
idők óta szenvednek, a legkisebbeknek bizonyult, miért is ujból felkém-
bnt, postal utánvét mellett „Guschal János urnak Bűben” cím alatt, 38 palack
malátakivonatú egészségű sör s 3 zacskó malátakivonatú cukorkák s megküldésére. Grottau,
1883. szeptember 9. Mely tisztelettel
Dr. Frde János gyógyelő orvos.
Orvosi győgyjelentés.
Tektetes ur! Van szerencsém önnek azon kellemes tudósítást tenni,
miszerint a Hoff János-féle malátakészítmények eddig még valamennyi beteg-
nem, kik legelső sorban tüdőhájny, étvágyhiány s emésztési bántalmakban már régebbi
idők óta szenvednek, a legkisebbeknek bizonyult, miért is ujból felkém-
bnt, postal utánvét mellett „Guschal János urnak Bűben” cím alatt, 38 palack
malátakivonatú egészségű sör s 3 zacskó malátakivonatú cukorkák s megküldésére. Grottau,
1883. szeptember 9. Mely tisztelettel
Dr. Frde János gyógyelő orvos.
Orvosi győgyjelentés.
Tektetes ur! Van szerencsém önnek azon kellemes tudósítást tenni,
miszerint a Hoff János-féle malátakészítmények eddig még valamennyi beteg-
nem, kik legelső sorban tüdőhájny, étvágyhiány s emésztési bántalmakban már régebbi
idők óta szenvednek, a legkisebbeknek bizonyult, miért is ujból felkém-
bnt, postal utánvét mellett „Guschal János urnak Bűben” cím alatt, 38 palack
malátakivonatú egészségű sör s 3 zacskó malátakivonatú cukorkák s megküldésére. Grottau,
1883. szeptember 9. Mely tisztelettel
Dr. Frde János gyógyelő orvos.
Orvosi győgyjelentés.
Tektetes ur! Van szerencsém önnek azon kellemes tudósítást tenni,
miszerint a Hoff János-féle malátakészítmények eddig még valamennyi beteg-
nem, kik legelső sorban tüdőhájny, étvágyhiány s emésztési bántalmakban már régebbi
idők óta szenvednek, a legkisebbeknek bizonyult, miért is ujból felkém-
bnt, postal utánvét mellett „Guschal János urnak Bűben” cím alatt, 38 palack
malátakivonatú egészségű sör s 3 zacskó malátakivonatú cukorkák s megküldésére. Grottau,
1883. szeptember 9. Mely tisztelettel
Dr. Frde János gyógyelő orvos.
Orvosi győgyjelentés.
Tektetes ur! Van szerencsém önnek azon kellemes tudósítást tenni,
miszerint a Hoff János-féle malátakészítmények eddig még valamennyi beteg-
nem, kik legelső sorban tüdőhájny, étvágyhiány s emésztési bántalmakban már régebbi
idők óta szenvednek, a legkisebbeknek bizonyult, miért is ujból felkém-
bnt, postal utánvét mellett „Guschal János urnak Bűben” cím alatt, 38 palack
malátakivonatú egészségű sör s 3 zacskó malátakivonatú cukorkák s megküldésére. Grottau,
1883. szeptember 9. Mely tisztelettel
Dr. Frde János gyógyelő orvos.
Orvosi győgyjelentés.
Tektetes ur! Van szerencsém önnek azon kellemes tudósítást tenni,
miszerint a Hoff János-féle malátakészítmények eddig még valamennyi beteg-
nem, kik legelső sorban tüdőhájny, étvágyhiány s emésztési bántalmakban már régebbi
idők óta szenvednek, a legkisebbeknek bizonyult, miért is ujból felkém-
bnt, postal utánvét mellett „Guschal János urnak Bűben” cím alatt, 38 palack
malátakivonatú egészségű sör s 3 zacskó malátakivonatú cukorkák s megküldésére. Grottau,
1883. szeptember 9. Mely tisztelettel
Dr. Frde János gyógyelő orvos.
Orvosi győgyjelentés.
Tektetes ur! Van szerencsém önnek azon kellemes tudósítást tenni,
miszerint a Hoff János-féle malátakészítmények eddig még valamennyi beteg-
nem, kik legelső sorban tüdőhájny, étvágyhiány s emésztési bántalmakban már régebbi
idők óta szenvednek, a legkisebbeknek bizonyult, miért is ujból felkém-
bnt, postal utánvét mellett „Guschal János urnak Bűben” cím alatt, 38 palack
malátakivonatú egészségű sör s 3 zacskó malátakivonatú cukorkák s megküldésére. Grottau,
1883. szeptember 9. Mely tisztelettel
Dr. Frde János gyógyelő orvos.
Orvosi győgyjelentés.
Tektetes ur! Van szerencsém önnek azon kellemes tudósítást tenni,
miszerint a Hoff János-féle malátakészítmények eddig még valamennyi beteg-
nem, kik legelső sorban tüdőhájny, étvágyhiány s emésztési bántalmakban már régebbi
idők óta szenvednek, a legkisebbeknek bizonyult, miért is ujból felkém-
bnt, postal utánvét mellett „Guschal János urnak Bűben” cím alatt, 38 palack
malátakivonatú egészségű sör s 3 zacskó malátakivonatú cukorkák s megküldésére. Grottau,
1883. szeptember 9. Mely tisztelettel
Dr. Frde János gyógyelő orvos.
Orvosi győgyjelentés.
Tektetes ur! Van szerencsém önnek azon kellemes tudósítást tenni,
miszerint a Hoff János-féle malátakészítmények eddig még valamennyi beteg-
nem, kik legelső sorban tüdőhájny, étvágyhiány s emésztési bántalmakban már régebbi
idők óta szenvednek, a legkisebbeknek bizonyult, miért is ujból felkém-
bnt, postal utánvét mellett „Guschal János urnak Bűben” cím alatt, 38 palack
malátakivonatú egészségű sör s 3 zacskó malátakivonatú cukorkák s megküldésére. Grottau,
1883. szeptember 9. Mely tisztelettel
Dr. Frde János gyógyelő orvos.
Orvosi győgyjelentés.
Tektetes ur! Van szerencsém önnek azon kellemes tudósítást tenni,
miszerint a Hoff János-féle malátakészítmények eddig még valamennyi beteg-
nem, kik legelső sorban tüdőhájny, étvágyhiány s emésztési bántalmakban már régebbi
idők óta szenvednek, a legkisebbeknek bizonyult, miért is ujból felkém-
bnt, postal utánvét mellett „Guschal János urnak Bűben” cím alatt, 38 palack
malátakivonatú egészségű sör s 3 zacskó malátakivonatú cukorkák s megküldésére. Grottau,
1883. szeptember 9. Mely tisztelettel
Dr. Frde János gyógyelő orvos.
Orvosi győgyjelentés.
Tektetes ur! Van szerencsém önnek azon kellemes tudósítást tenni,
miszerint a Hoff János-féle malátakészítmények eddig még valamennyi beteg-
nem, kik legelső sorban tüdőhájny, étvágyhiány s emésztési bántalmakban már régebbi
idők óta szenvednek, a legkisebbeknek bizonyult, miért is ujból felkém-
bnt, postal utánvét mellett „Guschal János urnak Bűben” cím alatt, 38 palack
malátakivonatú egészségű sör s 3 zacskó malátakivonatú cukorkák s megküldésére. Grottau,
1883. szeptember 9. Mely tisztelettel
Dr. Frde János gyógyelő orvos.
Orvosi győgyjelentés.
Tektetes ur! Van szerencsém önnek azon kellemes tudósítást tenni,
miszerint a Hoff János-féle malátakészítmények eddig még valamennyi beteg-
nem, kik legelső sorban tüdőhájny, étvágyhiány s emésztési bántalmakban már régebbi
idők óta szenvednek, a legkisebbeknek bizonyult, miért is ujból felkém-
bnt, postal utánvét mellett „Guschal János urnak Bűben” cím alatt, 38 palack
malátakivonatú egészségű sör s 3 zacskó malátakivonatú cukorkák s megküldésére